

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Психологија			
2.	Код		4FO100221			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 први сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник		Проф.д-р Стеван Алексоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се стекне со основните знаења и вештини за психичките процеси и особини и методи и техники на психолошките дисциплини за примена на овој предмет во работата со деца и млади луѓе во воспитно - образовните институции.					
11.	Содржина на предметната програма: Предмет цели и задачи, историски развој, едноставни психички процеси, сложени психички процеси. (УЧЕЊЕ, ПОМНЕЊЕ, ЗАБОРАВАЊЕ, МИСЛЕЊЕ, ГОВОР), волеви процеси, внимание, емоционални процеси. методи и техники на истражување, личност, развој и динамика на личноста, особини на темпераментот, карактерот, интелигенцијата, психички пореметување на личноста и однесувањето.					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		60 часа	
		16.3.	Домашно учење		75 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Верица Трајкова Стаменкова	Психологија	Филозофски факултет-Скопје	1995
		2.	Стеван Алексоски	Психологија криминална психологија	Педагошки Факултет за Штип	2005
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Ачкоска-Лешкоска	Вовед во психологија	Филозофски факултет-Скопје	2011	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Педагогија		
2.	Код		4FO105721		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година / семестар		2021/22 прв сем.	7. Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Емилија Петрова Ѓорѓева		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): усвојување на основите на базичното знаење во професијата -капацитет за анализа и синтеза -интерперсонални вештини -решавање на проблеми -почитување на диверзитетот и мултикултурноста -способност за генерирање на нови идеи(креативност.				
11.	Содржина на предметната програма: Педагогијата како наука; Основни педагошки поими; Помошни педагошки поими; Воспитанието како систем; Принципи на воспитниот систем; организација на воспитниот систем; Воспитанието како процес;Принципи на воспитниот процес; Методи во воспитниот процес; Воспитаникот и воспитувачот како субјекти во воспитниот процес; Комуникацијата меѓу субјектите во воспитниот процес;Педагошко водење на				

	одделението; Теоретските основи на примената на ИКТ во воспитниот процес; Работа во мултикултурна средина, Воспитанието како процес и неговите белези; Воспитанието како систем и неговите белези; Фундаменталните белези на воспитанието како општествена појава; Педагошките идеи во светлото на нивниот развој.					
12.	Методи на учење: Предавање, учење во соработка, тимско совладување на избрани содржини, усно излагање, метод на работа во пар, метод на дискусии					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70+10 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број				
		1	Атанасоска, Т. Ѓорѓева, Е.	Општа педагогија	Педагошки факултет Битола	2006
		2.	Емилија Петрова Ѓорѓева	Основи на педагогија	УГД - Штип	2010
		3.	Јосип Милат	Педагогија Теорија на оспособување	УГД - Штип	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	John West Burnhow	Managing quality in schools	Pearson Educations	2008

		2	Philosophical faculty	Education between tradition and modernity	Institute for pedagogy	2013
		3	Stoll, L., Fing, D .	Mijenjamo nase skole,	Educa, Zagreb	2008
		4	www.euroeducation.net			

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето			
2.	Код	4FO100321			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание, Одделенска настава, Педагогија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 прв сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Виолета Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): За време на наставата по предметот, студентите треба да се стекнат со соодветни компетенции: да научат што е јазик, каква е неговата природа, структура. Да се запознаат со основите на граматиката на македонскиот јазик, да ја разберат граматиката како опис на структурата на македонскиот јазик. Да го разберат местото на македонскиот јазик според генетската и типолошката класификација на јазиците и да стекнат соодветна јазична култура, која подразбира адекватна употреба на функционалните стилови на стандардниот јазик и збогатување на нивниот речник. Развивање на свест за јазична култура и негување на нормата на стандардниот македонски јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Науката за јазикот и нејзиниот однос со другите науки. Јазикот како систем, структура на јазикот. Лингвистички поддисциплини. Граматичка категорија. Морфолошка категорија. Лингвистиката и другите науки: Семиологија. Филологија. Стилистика. Социolingвистика. Психolingвистика. Невролингвистика. Антрополошка лингвистика. Комуникација, видови комуникација. Функции на јазикот. Јазична редунданција. Јазична разновидност: Генетска сродност на јазиците. Типолошка сродност на јазиците. Контактна сродност на јазиците. Местото на македонскиот јазик во класификациите на јазикот. Системот на македонскиот јазик: Фонолошко ниво на јазикот (фонема, алофона, буква, систем на фонетски признаци според кои се опишува фонолошкиот систем на македонскиот јазик. Фонетски проемни. Акцент, карактеристики на акцентот во македонскиот стандарден јазик. Слог. Правопис и правоговор. Принципи на кои се засноваат правописите. Писма (системи на графички знаци за пишување). Единици на морфолошкото ниво на јазикот (морфема, збор, збороформа). Видови морфеми (според функцијата, според позицијата во структурата на зборот). Класификации на зборовите според различни критериуми. Именки (определба, поттипови, граматички категории, функција на именките во реченицата). Придавки (определба, поттипови, граматички категории, функција во реченицата). Прилози (определба, класификација, потекло). Функционално сопоставување на придавките и прилозите. Деиктички зборови: Лични заменки. Лично-				

	предметни заменки. Показни заменки. Поттипови. Граматички категории. Функции во реченицата. Заменски придавки. Броеви. Бројни придавки. Глаголи. Граматички категории кај глаголите: вид, време, начин, преодност, залог, лице, број, род. Системот времиња во македонскиот јазик. Основна употреба на формите на времињата и транспозициска (секундарна) употреба. Нелични глаголски форми (глаголска именка, глаголски прилог, глаголска придавка, глаголска л-форма). Образување, употреба како реченични кондензации. Предлози, сврзници, партикули, модални зборови. Разгледување на неменливите зборови од аспект на морфологијата, но и од аспект на синтаксата и семантиката, како зборови што може да функционираат како предикти. Извици. Основни синтаксички функции. Семантичка улога vs синтаксичка функција. Типови на сложени реченици според сврзниците или сврзувачките зборови.					
12.	Методи на учење: Предавање, интерактивно предавање, кооперативно учење (работа во групи на вежби), индивидуална работа, дискусија.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Виолета Николовска	Македонски јазик: фонологија, морфологија, морфосинтакса	Универзитет „Гоце Делчев“	2015

		2.	Виолета Николовска	Култура на изразувањето	Самостоен издавач В. Николовска	2012
		3.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Живко Цветковски (претседател на редакција)	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ - Скопје	2015
		2.	Снежана Велковска	Македонска фразеологија со мал фразеолошки речник	Самостоен издавач С. Велковска	2008

ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет	Философија на образованието			
2.	Код	4FO100421			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 први сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Стојанов Трајче			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Студентите стекнуваат основни знаења од философските учења и концепти низ историјата на философијата; - Студентите го подигаат сопствениот капацитет за анализа, на разни философски идеи и развиваат критичко мислење; - Знаење за воспитните и образовните концепти, нивните филозофски и историски основи; - Ги проепознаваат философските основи на педагошките идеи низ историјата; - Способни се за философска анализа на современите педагошки идеи и состојби; - Изострување на рефлексивната за себе си, светот и општествените состојби; - Развивање на способност за истражување и генерирање на нови идеи; - Развој на комуникациските вештини, преку усвојување на специфичниот философски категоријален апарат; - Интердисциплинарно поврзување на содржините; - Интеракција помеѓу (стручни и тесно стручни) содржини - практична употреба на				

	знаењата од философијата; - Интериоризација на (естетички, етички, научни, професионални), вредности		
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во философските идеи низ историјата Што е философија: предмет, поим, методи; Грани на философијата; Античка философска мисла: претсократовци; Сократ; Платон; Аристотел; Хеленизам; Средновековна философија; Ренесанса и хуманизам; Нововековна философија; Емпиризам; Рационализам; Германски класичен идеализам; Модерна философија; Постмодерна 2. Философски основи на образованието Прагматизам и образование; структурализам и образование; феноменологија и образование; посмодернизам и образование; егзистенцијализам; современи образовни парадигми.		
12.	Методи на учење: Предавања Презентации Семинари на теми од вон-наставни, актуелни содржини Анализа на текст/филм/театар/книжевни творби и сл. Дебата и дискусија Анализа на етички проблем/проблемско учење Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.) Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)		
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа	
14.	Распределба на расположивото време	45+45+30+30+30= 180 часа (2+2+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи
		16.2.	Самостојни задачи
		16.3.	Домашно учење - задачи
17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови	40 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		
20.	Јазик на кој се изведува		

	наставата					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Придружна евалуација на студентите и самоевалуација Познавање на содржината на предметот (преку двата писмени колоквиуми).Увид во оралните, реторички вештини, ниво на усвоен категоријален апарат и увид во комуникациските и способностите за аргументација, како и способност за елаборација на проблем и анализа (преку усниот дел од испитот – приказ на прочитано дело, преку дебатите и дискусиите, самостојните презентации и сл.) Увид во нивото на писмено изразување и литературни вештини (преку семинарските, есеите и домашните задачи). Активност и ниво на интерес (преку присуство, истражување на интернет извори, прибирање на библиографија и сл.).Способност за поставување на проблем, негова елаборација и аргументација (низ есеите, компарација на етичките учења и анализите на текст/филм/театар/книжевни дела и сл.)				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ф., Мухиќ, З., Жоглев	Мислење во акција (универзитетски учебник)	Универзитет „Св.Климент Охридски“ – Битола	2002
		2.	Milan Uzelac	FILOZOFIJA OBRAZOVANJA I/II (Filozofske osnove savremenih pedagoških teorija)	Vršac	2012
		3.	Milan Polić	K filozofiji odgoja	Znamen, Filozofskog fakluteta Sveučilišta, Zagreb	1993
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	K.P. Lisman	Teorija neobrazovanosti	Kultura, Beograd	2012
		2.	V. Jager	Paideia	Kultura, Beograd	1998
		3.	Z. Liotard	Postomoderno stanje	Epoha, Zagreb	2010

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик 1	
2.	Код	4FF100721	
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки	
5.	Степен	Прв циклус	

6.	Академска година/семестар	2020/2021 прв сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Ана Витанова Рингачева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Се воведуваат и во основните начини на зборообразувањето. Владеење со македонскиот јазик во усна и во писмена форма. Познавање од областа на фонетиката и фонологијата на македонскиот јазик. Способност за практична примена на знаењата од областа на правописот и правоговорот.				
11.	Содржина на предметната програма: Фонетика и фонологија: Глас и фонема; Поделба на гласовите: Самогласки, самогласно р и согласки; Гласовни промени: Самогласки во непосреден допир; Испуштање на самогласките (е, о, а); Редување на самогласки во коренот на зборот; Едначење по звучност; Звучни согласки на крајот на зборот; Удвоени согласки; Испуштање на согласки; Редување на согласки. Акцент: Општи карактеристики на акцентот во македонскиот јазик; Отстапување од третосложното акцентирање; акцентот кај сложените зборови; Акцентот кај зборовите од туѓо потекло; Акцентски целисти: Акцентски целисти со два полнозначни збора; Проклитички акцентски целисти; Енклитички акцентски целисти; Комбинирани акцентски целисти. Правопис и правоговор:Правопис на согласките (ј, л, љ, к, ф, ц, с, в, ф, х); Слеано и разделено пишување на зборовите; Делење на зборот на крајот на редот; Употреба на голема буква; Скратеници;Скратување на зборовите; Транскрипција на туѓи имиња од српски, бугарски, албански, новогрчки, англиски, германски, италијански, руски, француски и шпански јазик; Предавање на македонското писмо на латиница; Интерпункциски знаци: точка, записка, точка и записка, прашалник, извиник, две точки, три точки, загради, црта, наводници, полунаводници; Правописни знаци: точка, две точки, три точки, црта, цртичка, загради, апостроф, свездичка, надреден знак.				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
		2.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	2004
		3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 1	Табернакул	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Живко Цветковски Снежана Веновска-Антевска Симона Груевска-Маџоска Елка Јачева-Улчар Симон Саздов	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ - Скопје Култура АД - Скопје	2017	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик ниво А2.1			
2.	Код	4FF100621			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2020/2021 Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	виш лектор м-р Драган Донев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и нејфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби;				

	да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел; да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: прв кондиционал; Present simple passive; прилози за време; Past continuous и Past simple; модални глаголи за изразување способност; прилози за начин; Past simple passive; пасивни конструкции во Past Simple; глаголи со два предмети; зборување за минати навики со would; Past perfect simple; членови; will и going to за одлуки и планови; втор кондиционал; индиректен говор; both, either, neither; придавки од сегашен и минат партицип; контрастирање на сегашни времиња (Present Simple, Present Continuous и Present Perfect); помошни глаголи (be, do have); Question Tags; пасивни конструкции во Present Simple; прилози и прилошки фрази за Present Perfect (already, for, since, just, yet); описни придавки кои се однесуваат на облека контрастирање времиња (Present Perfect и Past Simple); контрастирање минати времиња (Past Simple и Past Continuous); прилози и прилошки определби за време (for (decades/ ages/ hours); since; recently; ago; yesterday; last night/ week/ month/ year; in 2013; later, immediately; at once; suddenly); глаголски именки (gerunds); описни придавки (bright, daily); зборообразување на придавки (-ing /-ed); колокации: get lost; wait (for); catch (the bus); pack your bag; book (a ticket/a room); work (in/at/for/with); прилози за начин; неправилни форми (good - well; fast - fast; hard - hard); директен и индиректен предмет во реченица; Subject & object questions; пасивни конструкции во Future Simple;- модални глаголи must и have to; дел-реченици со that Лексика: збогатување на вокабуларот за опис на изглед и личност/карактер; болести; фразални глаголи кои се однесуваат на врски; мерки; работа; зборови поврзани со криминал; поздрав и подароци; медиуми; пари; семејство, пријатели и меѓусебни релации; дом; спорт и слободни активности; временски услови и природни несреќи; храна и пијалоци; природа и околина. Читање: студентот чита текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика; чита и изведува заклучок од текстови и куси новинарски статии поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина; Зборување: прераскажување на урбана легенда/приказна/мит/минат настан; барање за појаснување на недоволно разбран дел од разговор; искажување претходни искуства; зборување за патувања/туризам; искажување правила, обврски и неопходност; зборување за образование, технологија и интереси; детално опишување на одредени карактеристики вклучувајќи специфичност, степен, (не)возможност; искажување дејства опишувајќи одредена специфика/степен. Пишување: студентот пишува за планови за продолжување на образованието; издвојува клучни зборови, изрази и фрази и прави претходно планирање за писмено да опишат иден план; конструира реченици со кои се изразува неопходност, правило или обврска и ги вклучува во логички поврзан пишан текст; коригира пишан текст за да ја подобри вештината за пишување; пишува едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење

	во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време			4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време			30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2	Express Publishing	2006
		2.	Clive Oxenden and Christina Latham-Koenig	New English File Beginner	Oxford University Press	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво A1.1
2.	Код	4FF100221
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување
4.	Организатор на студиската програма	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

	(единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марица Тасевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо. Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: глаголи и конјугација на глаголи (haben, sein, kommen, sprechen, fahren, schlafen, sehen...) прашални зборови (wer, wo, woher, wie,) лични заменки (акузатив и датив), присвојни заменки (номинатив и акузатив), определен/неопределен член, делливи глаголи (trennbare verben), прилози за време (акузатив и датив), прашални реченици, модални глаголи (mögen, können, wollen, dürfen, sollen, müssen), перфект (минато време), императив (заповеден начин), прилози за место, можен начин (könnten, würden+infinitiv), компаратив и слуперлатив кај придавките (viel, gern, gut), глаголи со датив, сврзници за независни реченици (und, oder, aber, denn), редни броеви. Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; мерки за тежина, мебел, апарати во домаќинството, временска прогноза, делови од човечкото тело, дијагнози и препораки, знаменитости на град, превозни средства, мода и облека, позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје. Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање;				

	барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; дијалози на пазар, во ресторан; опишување на стан или конкретна просторија, опишување на некоја професија, на посетен град, држава; закажување, презакажување или откажување на термин; порака на телефонска секретарка, дијалози во трговски центар, опис на слика од моден магазин, споделување мислења околу специјалитети, честитки и фрази за честитање на празници или свечености во германскојазичните земји;продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа, пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и германски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Marion Kerner, Silke Hilpert, Monika Reimann, Andreas Tomaszewski..	Schritte International 1 Kursbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag	2006	
		2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018	
		3.	Ранка Грчева Петер Pay	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	2006	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995	
		2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprecht Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012	
		3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100421			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2020/2021 прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор д-р Надица Негриевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.				

	Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки (Sostantivi in -o, -a, -e: - genere – numero, Aggettivi: - qualificativi in - o , - a, - e (bello, brutto, grande) - possessivi (il mio/i miei; il tuo/i tuoi; il suo/i suoi; la mia/le mie; a tua/le tue; la sua/le sue; - dimostrativi (questo/i, questa/e)); лични заменки (pronomi personali (io/tu/lui/lei/Lei noi/voi/loro/Loro); определен и неопределен член (Articolo determinativo e indeterminativo); сегашно време од глаголот <i>essere</i> и глаголот <i>avere</i>; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи (le tre coniugazioni dei verbi (-are, -ere, -ire) - indicativo presente dei verbi regolari - indicativo presente dei verbi in -ire che prendono -isc (preferire, spedire) - indicativo presente dei verbi irregolari (andare, venire, fare, uscire) - indicativo presente dei verbi modali (potere, dovere, volere); прилози Avverbio: - di tempo (oggi, adesso, sempre, mai, di solito,...) - di luogo (vicino, lontano) - di modo (bene, male) - di intensità (molto, poco) - interrogativo (dove, quando, come, perché, quanto); предлози Preposizione (in, a, di, da, con, su, per). Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училишта, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи,

	самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и италијански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin,T. & Magnelli,S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)	Edilingua	2006
		2.	Marin,T. & Magnelli,S.	Progetto italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)	Edilingua	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin,T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)	Edilingua	2000
		2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare	Edilingua	2003

		3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1	ELI s.r.l.	2005
--	--	----	---------------------------------------	-----------------------------------	------------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Шпански јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100121			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на кредити	ЕКТС 4
8.	Наставник	лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо. Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно време од глаголите ser/estar; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози за време и за место; предлози. Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност);				

	барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.				
	Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и шпански јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	“Gramatica de español lengua extranjera”	Мадрид, Шпанија	1999
		2.	Cristina Karpacheva	“Manual de español”	Софија	1998
		3.	Ramon Sarmiento	“Gramatica progresiva de español para extranjeros”	“Colibri”, Софија	1998

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Француски јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100521			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2020/2021 прв сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Јакимовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо. Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки				

	едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.			
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно време од глаголите être/avoir; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози; предлози. Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и француски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Méthode de français)	Edilingua	2003
		2.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Cahier des exercices)	Edilingua	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100321			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2020/2021 прв сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Игор Станојоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо. Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со				

	личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.			
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки, член; сегашно време; прилози; предлози; инфинитивни конструкции со зборовите „можно“ и „нужно“, показни заменки. Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и руски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник русского языка для начинающих.	Corvina, Москва	2005
		2.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S. A. Khavronina, A. I. Shirochenskaya	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017
		2.	Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностранных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт-Петербург	2006

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Спорт и рекреација			
2.	Код	2SC100121			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Универзитетски спортски и културен центар при УГД			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	0
8.	Наставник	вонр. проф д-р Билјана Попеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Задоволување на потреби на студентите за движење и редовна физичка активност;				

	одржување и развој на моторичките способности; стекнување сознанија за различни форми на спортско - рекреативни активности и можност за практично вклучување во истите; стекнување сознанија и информации за самостоен избор и вклучување во спортско – рекреативни програми согласно индивидуалните потреби и можности; стекнување знаења за самостојна примена на различните форми на активен одмор; стекнување сознанија за бенефитите од редовната физичка активност за севкупното здравје и благосостојба.			
11.	Содржина на предметната програма: ▪ Општа физичка подготовка (запознавање со основните принципи на физичкото вежбање, вежби за јакнење на одделни мускулни групи и регии). ▪ Општа физичка подготовка (запознавање и примена на различни форми и начини за правилно загревање за физичка активност, вежби за јакнење на одделни мускулни групи и регии). ▪ Активности на отворено - пешачење ориентација во природа. ▪ Активности на отворено - планинарење или ориентација во природа. ▪ Аеробик, боречки спортови или партерна гимнастика (по избор на студентите) ▪ Кошарка (увежбување на основните елементи од кошарка и примена во игра). ▪ Пинг - понг и бадмингтон. ▪ Пинг - понг и бадмингтон. ▪ Одбојка (увежбување на основните елементи од одбојка и примена во игра). ▪ Ракомет (увежбување на основните елементи од ракомет и примена во игра). ▪ Мал фудбал (увежбување на основните елементи од мал фудбал и примена во игра). ▪ Спортски игри - кошарка, одбојка, ракомет, фудбал (по избор на студентите) ▪ Активности на отворено -планинарење или возење велосипед по утврдена рута ▪ Активности на отворено –крос ▪ Проверка на моторичките способности.			
12.	Методи на учење: метод на практично вежбање, метод на спортски тренинг			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+2		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часови
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 час)	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		0 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		0 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		0 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		0 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D

		од 71 до 80 бода	8 (осум)	С
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	В
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Минимум 60% присуство на практични вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Моторички тестови, набљудување, анкета		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јовановски, Ј	Антропомоторика	Факултет за физичко образование, спорт и здравје, Скопје	2013
		2.	Wilmore, J. & Costill, D.	Physiology of sport and exercise, (Third edition),	Champaign: Human Kinetic, Illinois.	2002
		3.	Никовски, Г	Рекреација	Факултет за физичко образование, спорт и здравје, Скопје	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Haywood, K., & Getchell, N.	Life span motor development	Champaign: IL. Human Kinetics.	2004
		2.	Malina, R., Bouchard, C. & Bar - Or, O	Growth, Maturation and Physical Activity (Second Edition).	Champaign: IL. Human Kinetics.	2004

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Социологија на образование			
2.	Код	4FO100521			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 втор сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Наставните содржини придонесуваат пред сè кон развојот на следните општи и специфични компетентности: -Студентите да се стекнат со знаења за основните белези на социологијата на образованието; -Да се стекнат со знаења за општествените услови во кои се организира и развива образованието на населението; -Да се оспособат за примена и користење на знаењата во решавање на одделни практични проблеми во воспитно образовната дејност; -Да се запознаат со проблемот на еднаквоста на образовните шанси во контекст на демократизацијата на образованието; -Да се развие граѓанска свест со стекнување на знаења за демократските процеси во доменот на образованието како основа за унапредување на граѓанската свест кај студентите и чувство за развивање на демократска клима во училиштето.				
11.	Содржина на предметната програма: Општата социологија и социологијата на образованието; Општеството и културата; Општествена интеракција; Општествени институции; Општествениот поим на образованието; Образованието од историска перспектива; Општествената стратификација и образованието; Образованието и елитизмот во образованието; Егалитаризмот и елитизмот во образованието; Теоретски ориентации во социологијата на образованието; Училиштето како социјален систем; Училиштето и локалната заедница; Образованиот систем на Република Македонија; Структура на образованиот систем; Универзитетот како институција; Академската слобода и академската автономија.				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В.Петровски, ,	Социологија	Педагошки факултет „Гоце Делчев“ - Штип	2006
		2.	М.Ташева	Социологија	Филозофски факултет - Скопје	2003
		3.	З. Жоглев	Социологија на образованието	Педагошки факултет - Битола	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	И. Ацески	Социологија	Универзитет „св. Кирил и Методиј“ - Скопје	2013
		2.	П.Горгиевски	Социологија на образованието	Филозофски факултет - Скопје	1999

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Дидактика 1			
2.	Код		4FO100821			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 втори сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Положен испит од Педагогија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • знаења, способности и вештини за дидактичко обликување на наставата • способност за примена на разни социјални облици на настава • способност за комуникација, соработка и тимска работа; • способност за самостојно откривање, презентирање и вреднување на нови дидактички стратегии • знаење и способност за организација и реализација на разни дидактички истражувања					
11.	Содржина на предметната програма: Дидактиката како научна дисциплина (поим, предмет, историски развој, методолошка заснованост, односот со другите науки, основни дидактички поими). Наставата и нејзините карактеристики (поим и суштина). Класификација и видови настава (индивидуализирана настава, проблемска настава, тимска настава, програмирана настава, егземпларна настава, микронастава, дополнителна, додатна и продолжителна настава)..Поим за образование. Сознанието во наставата, Цели на наставата. Фактори во наставата. Современа комуникациска парадигма на наставата. Дидактички принципи и законитости.					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, предавање, дискусија, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска), метод на работа со текст, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+45+45+30 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н.Лакета, Д.Василијевиќ,	Основе дидактике	Учитењски факултет	2006
		2.	M.Stevanovic	Didaktika	Digital point	2003
		3.	Eric Jensen	Super-nastava	Educa	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.		Henry Sabin	Common sense Didactics	Rand, McNally	2016	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Предучилишна педагогија			
2.	Код		4FO101121			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 втори сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Проф. д-р Кирил Барбареев			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни и продлабочени познавања за предучилишната педагогија како дисциплина на педагогијата која се бави со проучување на специфичности во воспитанието, виспитното влијание, играта и игровните активности на децата од нивното раѓање до поаѓање на училиште. Стекнување на вештини за работа со методите за работа.					
11.	Содржина на предметната програма:					

	1. Педагошките погледи за воспитанието и образованието на предучилишните деца 2. Феноменот - предучилишно дете 3. Методи на работа 4. Курикулум 5. Игра и игровни активности 6. Компетенции за работа со децата во 21 век 7. Учење на бројки и букви 8. Центри за учење 9. Стандарди за учење 10. Принципи на воспитна работа 11. Методи и средства за воспитание и образование 12. Критериуми за избор на содржини во воспитно-образовната работа 13. Развивање на способности за учење 14. Методика во областа на етиката и моралот 15. Евалуација и самоевалуација на децата			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа	
14.	Распределба на расположивото време		45+45+30+30+30 = 190 часа (2+2+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Емил Каменов	Васпитање предучилишно дјете.		2009
	2.	Емил Каменов	Образовање предучилишно дете		2009
	3.	Кирил Барбареев, Лена Дамовска, Флорина Шеху.	Прирачник за воспитувачите во детските градинки „Компетентен воспитувач“.		2019
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Развојна психологија			
2.	Код		4FO108821			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 втори сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Стеван Алексоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се стекне со основните знаења и вештини за психичките процеси и особини и методи и техники на психолошките дисциплини за примена на овој предмет во работата со деца и млади луѓе во воспитно - образовните институции					
11.	Содржина на предметната програма: Предмет цели и задачи, историски развојна развојната психологија, развоја на едноставни психички процеси, сложени психички процеси. (УЧЕЊЕ, ПОМНЕЊЕ, ЗАБОРАВАЊЕ, МИСЛЕЊЕ, ГОВОР), вољевити процеси, внимание, емоционални процеси. методи и техники на истражување, психофизички развој, моторен развој социјален развој, развој на емоции, животни циклуси, пореметување на навиките и пореметување на однесувањето, примарна превенција.					
12.	Методи на учење: одберете или дополнете Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	ОЛГА Мурцева Шкарик	Психологија на детство и адолесценција	Филозофски факултет- Скопје	2005
		2.	Капор, Тануловиќ	Психологија родителства	Нолите Београд	1995
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стеван Алексоски	Резилиентноста и особините на личноста на малолетните лица	Зборник на трудови	2015

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет		Македонски јазик 2
2.	Код		4FF101421
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра,		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки

	оддел)				
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Ана Витанова Рингачева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Способност да се владеат темите од граматиката на македонскиот литературен јазик, зборот – зборовните групи и граматичките категории. Способност да се владеат граматичките категории на именските зборови. Познавање на граматичките категории и карактеристики на глаголот (прости и сложени глаголски форми).				
11.	Содржина на предметната програма: <i>Морфологија и морфосинтакса:</i> Морфологијата како дел од граматиката; Поим за морфема и зороформа. Видови морфеми; Морфолошки (афиксен) начин на зорообразување; Зборовни групи; Класификација на зборовните групи; <i>Именки:</i> класификација (поделба) на именките; Граматички категории на именките: родот, бројот: видови множина; определеноста/ неопределеноста на именките; вокативна форма; Зорообразување на именките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени именки; Функции на именките во реченицата. <i>Придавките:</i> поделба на придавките; Граматички категории на придавките; Зорообразување на придавките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени придавки; Функции на придавките; <i>Заменките:</i> лични заменки; лично-предметни заменки; показни заменки; Заменките во реченицата; <i>Броевите:</i> граматички категории на броевите; Броеви за одредена и приближна бројност; Функции на броевите; <i>Глаголи:</i> Граматички категории на глаголот: време, начин, лице, вид, преодност, број и род, залог, дијатеза; Класификација на глаголите; Формите на глаголот: прости глаголски форми: сегашно време, минато определено свршено време, минато неопределено свршено време, заповеден начин; Нелични глаголски форми: глаголска л-форма, глаголска придавка, глаголска именска и глаголски прилог; Сложени глаголски форми: минато неопределено несвршено и свршено време, предминато време, идно време, минато- идно време, идно прекажано време, можен начин, има-конструкции, сум-конструкции; Зорообразување на глаголите: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување, образување на сложено глаголи. <i>Прилози:</i> Потекло и образување на прилозите; Значење на прилозите; Функции на прилозите. <i>Предлози.</i> Сврзници и зерзувачки зборови. <i>Партикули.</i> Извици. Модални зборови.				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови

	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
		2.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	2004
		3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 2	Табернакул	2013
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Живко Цветковски Снежана Веновска-Антевска Симона Груевска-Маџоска Елка Јачева-Улчар Симон Саздов	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ - Скопје Култура АД - Скопје,	2017	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Англиски јазик ниво А2.2		
2.	Код		4FF101121		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки		
5.	Степен		Прв циклус		
6.	Академска година/семестар		I	7.	Број на ЕКТС 4

		II сем.	кредити	
8.	Наставник	виш лектор м-р Драган Донев		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво A2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште B1; да препознава слухово зборови и нејфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел; да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.			
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: Past Continuous Tense во корелација со Past Simple Tense; Present Perfect Tense во корелација со Past Simple Tense; фразални глаголи; модални глаголи: - can/could; повратни заменки; редот на придавките; пасивни конструкции во Present Simple; условни реченици - First Conditional - Second conditional; односни реченици со who, which, that, where, whose; индиректен говор. Лексика: временски услови и природни несреќи; делови на тело; болести и терапија; професии; храна, пијалоци, оброци и места за јадење; рецепти; продавници, производи, облека и купување; хоби и слободни активности; спорт и опрема; филмови и забава; компјутери; вселена, НЛО и виртуелна реалност. Читање: идентификување конкретни информации во даден текст од позната и помалку позната содржина; идентификување значење на непознат збор во даден текст. Зборување: изразување: вчудовиденост, љубов, совет, среќа, предупредување, заповед, молба, условност, допаѓање/недопаѓање, учтивост, способност можност/неможност; искажување мислења и реакции во неформални дискусии; водење едноставна (до A2+) усна комуникација со одбирање на соодветни функции во конкретниот социокултурен контекст. Пишување: правилно пишување реченици од општ контекст; неформално писмо по дадени инструкции; кус, насочен состав (70-100 зборови) со примена на соодветни јазични елементи и интерпункциски знаци.			
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
			16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2	Express Publishing	2006
		2.	Clive Oxenden and Christina Latham-Koenig	New English File Beginner	Oxford University Press	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво A1.2			
2.	Код	4FF101221			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марица Тасевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената				

	задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо. Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: предлози за време (vor, seit, für, bei, nach, in, bis, ab), предлог als, модални глаголи (müssen, dürfen, sollen,), безлично man со модален глагол, Possessivartikel (Nominativ und Akkusativ), предлог mit, предлози за место (Lokale Präpositionen auf die Frage „Wo?“ und „Wohin?“, Höfliche Aufforderung (Konjunktiv II), показни заменки, лични заменки во датив и акузатив, глаголи со датив, сврзник denn. Лексика: знаменитости на град; здравје; мода и облека; позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје. Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: именување и дефинирање на занимања; известување за активности во минато време; размена на информации од сегашно и идно време; утврдување дијагнози и препораки; опис на лица (карактер и облека), давање на совети; договарање, презакажување и откажување на термин; дискусии за правила во домаќинството; снаоѓање во хотелска рецепција; давање инструкции за одредена локација; дискутирање на возниот план; снаоѓање во сервис служба; изразување на допаѓање/недоаѓање; именување и оценување на парчиња облека; честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.

13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и германски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Daniela Niebisch, Sylvette Penning-Hiemstra, Franz Sprech, Monika Bovermann, Monika Reimann	Schritte International 2 Kursbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag	2006
		2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018
		3.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995

	2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprech Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012
	3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво A1.2			
2.	Код	4FF100921			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор д-р Надица Негриевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер; Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна. Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.				

11.	Содржина на предметната програма: Граматика: присвојни придавки; минато определено свршено време - passato prossimo (правилни и неправилни глаголи), партицип на минатото време (participio passato); просто идно време и сложено идно време (futuro semplice и futuro composto); presente indicativo (alcuni verbi irregolari, riflessivi, impersonali); Il pronome partitivo NE. Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Италија. Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафеуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази. Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.			
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и италијански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin,T. & Magnelli,S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)	Edilingua	2006
		2.	Marin,T. & Magnelli,S.	Progetto italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)	2006	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin,T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)	Edilingua	2000
		2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare	Edilingua	2003
		3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1	ELI s.r.l.	2005

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Шпански јазик ниво A1.2			
2.	Код	4FF100821			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и				

	основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо. Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: прилози за време; показни замнеки; присвојни придавки; сегашно време (неправилни глаголи); предлози en, de, a, con; броеви од 101 до 1000000; повратни глаголи, партицип на минатото време; минато определено свршен време; идно време. Лексика: професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Шпанија. Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; изразување несигурност/сомневање; поканување, прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.

13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и шпански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007
		2.	A. Jarvis, R. Lebreto, F. Mena-Ayllón	“Basic Spanish Grammar”	Houghton Mifflin Company - USA	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	“Gramatica de español lengua extranjera”	Мадрид, Шпанија	1999
		2.	Cristina Karpacheva	“Manual de español”	Софија	1998
		3.	Ramon Sarmiento	“Gramatica progresiva de español para extranjeros”	”Colibri”, Софија	1998

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Француски јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF101021			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Јакимовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер; Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна. Пишување: познава и ги почитува интерпунктиските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: присвојни придавки; присвојни придавки со именки кои означуваат роднински врски; броеви од 101 до 10000; прилози за место; повратни глаголи со модални глаголи; passé composé; партицип на минатото време; помошни глаголи être или avoir?; неправилен партицип; прилози за време со минато определено свршено време. Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Франција. Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.				

	Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази. Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.				
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и француски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

	1.	CAPELLE, G. & MENAND, R.	Taxi 1 (Méthode de français)	Edilingua	2003
	2.	CAPELLE, G. & MENAND, R.	Taxi 1 (Cahier des exercices)	Edilingua	2003
	22.2.	Дополнителна литература			
	Ред. број 1.	Автор	Наслов	Издавач	Година

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF101321			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Игор Станојоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер; Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти. Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна. Пишување: познава и ги почитува интерпунктиските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.				

11.	Содржина на предметната програма: Граматика: присвојни придавки; падежи, глаголи, сегашно време; идно време; предлози, броеви, свршен и несвршен вид кај глаголите. Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Русија. Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази. Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.			
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и руски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник русского языка для начинающих.	Corvina, Москва	2005
		2.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		S. A. Khavronina, A. I. Shirochenskaya	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017	
	2.	Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностранных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт-Петербург	2006	

ПРИЛОГ БР.3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава 1			
2.	Код	4FO108921			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен			
6.	Академска година / семестар	Прва/Втор семес.	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Вон. Проф. Деспина Сивевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - стекнување на практични знаења од областа на предучилишното институционализирано воспитување (детските градинки и центрите за ран детски развој); - стекнување на знаења за организациската поставеност на животот и работата на предучилишните институции; - запознавање со годишната програма за работа на детските градинки и центрите за ран детски развој; - запознавање со работата на менаџментот и стручната служба во предучилишните институции (менаџирање на макро и микро ниво - структура, хиерархија; менаџмент				

	во воспитните групи и работата во нив);			
	- запознавање на студентите со задолжителната педагошка документација и евиденција; - запознавање на студентите со јавната и културна дејност на детските градинки и центрите за ран детски развој; - стекнување знаења за Програмата за рано учење и развој, планирање на работата во групите согласно Стандардите за рано учење и развој			
11.	Содржина на предметната програма и активности: Организациска поставеност и содржинска концепираност на детската градинка/ Центар за ран детски развој. Работа на менаџментот и стручните служби во ДГ (структура, хиерархија, менаџмент во воспитните групи, нивна функционална поврзаност, стручни тела во градинката, Совет на родители..). Годишна програма за работа на ДГ (кој ја изработува/ кога се изработува/ што содржи), Финансирање на ДГ. Запознавање со обврските и задолженијата на директорот на детската градинка, Запознавање со обврските и задолженијата на стручните служби (педагог, психолог, дефектолог, логопед, социјален работник, здравствен работник), Педагошки надзор и надзор врз законитоста во работењето (кој го врши, кога се прави, како..), Водење на педагошка евиденција и документација. Упис на децата во градинка (кога се прави, услови, потребни документи...) Следење на ефектите од воспитно-образовната дејност (што водат воспитувачите, анализа на дневник). Следење на постигнувањата на децата (анализа на Досие) Планирање, програмирање, организирање, реализирање и вреднување на воспитно-образовната дејност во градинката. – Активност: анализа на Програмата за рано учење и развој и сите видови на планирања во градинката.			
12.	Методи на учење практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+30+30 = 60 часа (0+0+2)		
15.	Форми на активности	15.1.	Проектни задачи	/
		15.2.	Самостојни задачи	30 часа
		15.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
16.	Начин на оценување			
	16.1.	описно	Реализирал/не реализирал	
17.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од Факултетот) и од екстерен ментор (од предучилишната установа)	
18.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	

19.	Метод на следење на квалитетот на практиката			Евалвација од страна на менторот		
20.	Литература					
	21.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гр.автори	Програма за рано учење и развој	Скопје:МТСП	2014
		2.	Сивевска, Д., Рунчева, Ј.	Практична настава 1 за студентите од студиската програма по Педагогија и Предучилишно воспитување - практикум	УГД, Факултет за образовни науки	2020
		3.	МТСП	Закон за заштита на децата	Скопје: МТСП	
				Педагошка евиденција и документација на менторските градинки		
				Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите	Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10	
				Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип	Универзитетски гласник Број 42, септември 2019	
	21.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гр.автори	Прирачник за воспитувачи (Примена на стандардите за рано учење и развој)	Скопје:МТСП	2014
		2.	Гр.автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години	Скопје:МТСП	2009

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Дидактика 2			
2.	Код		4FO101021			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 трети сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник		Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Положен испит од Дидактика 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • способност за самостојно откривање, презентирање и вреднување на нови дидактички стратегии • знаење и разбирање на структурата и текот на наставниот процес;					

	• способност за примена на адекватни методи и средства во наставата односно способност за примена на современи методски приоди во насока на иновирање на наставата; • знаење и разбирање на значењето и функцијата на домашните работи; • знаење и разбирање на значењето и видовите на планови и подготовки за наставна работа како и способност за планирање на наставата; • знаење и разбирање на значењето на вреднувањето во наставата како и способност за примена на разни техники на оценување на постигањата на учениците во наставата		
11.	Содржина на предметната програма: Содржини на наставата(наставен план, наставна програма, курикуларно движење). Етапи на наставниот процес. Предметно-одделенско часовен систем (наставен час - поим, типологија, распоред, артикулација и евалуација на дидактичката ефикасност). Наставни форми. Наставни методи-поим, класификација и видови. Вербални методи (метод на усно излагање, метод на разговор, метод на демонстрација, метод на илустративни работи, метод на практични и лабораториски работи, метод на пишување, метод на читање и работа со текст, метод на игра). Дидактички стратегии на учење и поучување. Иновации во наставата. Работа во комбинирани одделенија. Домашни работи на учениците. Наставни екскурзии. Планирање и подготовка на наставата. Вреднување на наставната работа. Наставни објекти. Наставна технологија. Дидактички медиуми.		
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, предавање, дискусија, посета и следење на наставата во основните училишта со писмен протокол за следење на настава, проектна задача (индивидуална, групна и тимска), метод на работа со текст, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа	
14.	Распределба на расположивото време	45+30+60+60+45 = 240 часа (3+2+2)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи 45 часа
		16.2.	Самостојни задачи 45 часа
		16.3.	Домашно учење 30 часа
17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови	40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови
	17.3.	Активност и учество	20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на	

		предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н.Лакета, Д.Василијевиќ,	Основе дидактике	Учитењски факултет	2006
		2.	M.Stevanovic	Didaktika	Digital point	2003
		3.	Eric Jensen	Super-nastava	Educa	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Henry Sabin	Common sense Didactics	Rand, McNally	2016	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Предучилишна хигиена			
2.	Код	4FO109021			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	2021/2022 V семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Ставрева Веселиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): На студентите им се овозможува да имаат релевантни информации од областа на здравствената заштита. Предметот се темели на глобалниот концепт за здравјето како целина од физичко, ментално и социјално здравје кое зависи од условите на животната средина, но и од уверувањата, ставовите и однесувањето на поединецот како дел од заедницата, односно активно учество на секој поединец во неговото создавање. Затоа за потребите на идните воспитувачи, кои во најголема мера ќе се занимаваат со педгошка работа, вниманието ќе биде посветено на предучилишната хигиена и здравственото воспитание, како би можеле да влијаат на телесното и духовното здравје на децата во детските градинки. Стекнување на знаење за здравјето и здравото однесување од првите училишни денови е пресудно за целиот живот, бидејќи е докажано дека почетокот на скоро сите болести се уште од предучилишната возраст.				
11.	Содржина на предметната програма: Концепт за здравје, За значењето на рана и квалитетна грижа за децата, Хигиенски барања и материјална основа за основање на детски градинки, Фактори што ја определуваат микро климата во детските установи, Суштина на здравственото воспитание и образование во воспитно-образовните установи, Воспитно-образовни задачи што можат да се реализираат низ здравственото воспитување				

	Медицинско-педагошкото образование на студентите - интердисциплинарна природа на здравствената промоција, Карактеристики на здравственото воспитание на студентите од групата - предучилишно воспитување, Холистичко - хуманистички или традиционален приод кон здравјето Физички раст и развој и фактори кои влијаат врз растот и развојот, Периоди во текот на растот и развојот, Болесто од кои најчесто заболуваат училишните и предучилишните деца-Незаразни болести кај училишните и предучилишните деца, Репродуктивното или сексуалното здравје, Превенција од ризично однесување (незаразни болести - зависности), Хигиена на исхраната,			
12.	Методи на учење: семинари, интерактивен метод: работа во групи, семинарски работи, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа		
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	45
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	60
		16.3.	Домашно учење	75
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	2 колоквиуми	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	да	
	17.3.	Активност и учество	да	
	17.4.	Устен испит	да	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5
		од 51 до 60 бода		6
		од 61 до 70 бода		7
		од 71 до 80 бода		8
		од 81 до 90 бода		9
		од 91 до 100 бода		10
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонскијазик		
21.	Метод на следење на квалитетот	Самоевалуација		

	на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ставрева Веселиновска С.,	Здравствено воспитување - учебник	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2008
		2.	Ставрева Веселиновска С.,	Здравствено воспитување (Практикум)	Универзитете “Гоце Делчев“, Штип	2008
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Литература за деца		
2.	Код		4FO106121		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година / семестар		2021/22 втори семестар	7. Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Проф Д-р Блаже китанов		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат општи познавања од науката за литературата и познавање од литература за деца; да се оспособат за писмена и усна интерпретација на дела од светската, европската и јужнословенската литература.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Предмет на литература за деца; одбрани аспекти од теоријата на литературата со акцент/примери на литература за деца; Појава и развој на литературата за деца (светска, европска, јужнословенска и македонска); 2. Сознајни, воспитни, образовни и естетски аспекти на литературата за деца; Родови, видови и жанрови на литературата за деца; народната литература и литература за деца. 3. Претставници на светската и јужнословенската литература за деца:				

	Шарл Перо, Браќата Грим, Ханс Кристијан Андерсен, Александар Пушкин, Лев Толстој, Антоан де Сент Егзипери, Луис Керол, Езоп, 4. Карло Колоди, Ла Фонтен, Иван Крилов, Даниел Дефо, Џонатан Свифт, Џани Родари, Жил Верн, Ерих Кестнер, Ференц Молнар, Вајт И. Б., Марк Твен, Ангел Каралијчев, Ахмед Хромаџиќ, Мато Ловрак. 5. Тоне Селишкар, Прежихов Воранц, Јован Јовановиќ Змај, Отон Жупанчич, Десанка Максимовиќ, Ивана Брлиќ Мажураниќ, Памела Траверс, Милован Витезовиќ, Душан Костиќ, Душан Радовиќ, 6. Иво Андриќ, Астрид Линдгрен, Аркадиј Гајдар, Лиманк Френк Баум, Григор Витез, Јохана Спири, Џемс Бари, Бранко Ќопиќ, Драган Лукиќ, Љубивое Р`шумовиќ, Милован Данојлиќ, Звонимир Балог, Карел Чепек, Доситеј Обрадовиќ, Гроздана Олуиќ, Џоан. К. Раулинг, Чарлс Дикенс, Џек Лондон, Иван Чехов, 7. Македонски писатели за деца: Григор Прличев, Никола Ј. Вапцаров, Марко Цепенков, Ванчо Николески, Томе Арсовски, Васил Куноски, 8. Славко Јаневски, Видое Подгорец, Јован Стрезовски, Глигор Поповски, Оливера Николова, Стојан Тарапуза, Бошко Смаќоски, Неџати Зекирија, Фејзи Бојку, Јован Павловски, 9. Милутин Бебековски, Киро Донеv, Рајко Јовчевски, Ристо Давчевски, Велко Неделковски, Горјан Петрески, Михо Атанасовски, Ката Мисиркова Руменова.			
12.	Методи на учење: метод на усно излагање, метод на демонстрација, метод на разговор			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Б.Китанов,	Литература за деца и млади- книга I и II	Педагошки факултет	2007
	2.	Б.Китанов,	Литература за деца осврти- прикази	Педагошки факултет	2007
	3.	Б.Китанов	Импресии и погледи	Глобус	1995
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Мишел Панданкс	Активности за учење на час по јазик	Логос А	2004

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на природните науки			
2.	Код	4FO109121			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	2021/2022 трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Ставрева Веселиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување на одбрани содржини од Природните науки, усвојување на основните биолошки поими, природните појави и законитости и нивно поврзување и целовитост. Целта е да се постигне квалитетно перцепирање, развивање на интерес, самостојност и примена на стекнатите знаења во практиката.				
11.	Содржина на предметната програма: Биологија на клетка Структурна организација на прокариотска и еукариотска клетка Структурна организација на растителна и животинска клетка Структурна организација на растителни и животински ткива Морфологија и анатомија на вегетативни и генеративни органи кај растенијата (Корен, Стебло, Лист, Цвет) Органски системи кај човекот				

	Размножување на организмите.			
12.	Методи на учење: семинари, интерактивен метод: работа во групи, семинарски работи, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	30
		16.3.	Домашно учење	15
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		2 колоквиуми
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		да
	17.3.	Активност и учество		да
	17.4.	Устен испит		да
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5
			од 51 до 60 бода	6
			од 61 до 70 бода	7
			од 71 до 80 бода	8
			од 81 до 90 бода	9
			од 91 до 100 бода	10
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ставрева Веселиновска С.,	Основи на природните науки	Универзитете “Гоце Делчев”, Штип	2008
	2.	Ставрева Веселиновска С.,	Основи на природните науки (Практикум)	Универзитете “Гоце Делчев”, Штип	2008

	3.					
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Еколошко воспитание			
2.	Код	4FO106221			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	2021/2022 трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Ставрева Веселиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел е да се навлезе во сферата на заштитата на животната средина преку стекнатите теоретски знаења од екологијата и заштитата на животната средина и да можат на адекватен начин своите стекнати знаења да ги применат во воспитната и наставната дејност и да ги пренесат на своите идни воспитаници. Да се запознаат студентите со елементарните задачи кои се иманентни за заштитата на животната средина за да може да се соочат со загадувачите на животната средина и нивното отстранување. Совладување на програмските содржини со еколошки карактер. При запознавањето на основните еколошки поими треба да се има во предвид дека тие се предаваат во скромни и елементарни размери и имаат стимулативен карактер за непосредно доближување на знаењата до воспитаниците. Животната средина треба да се смета како дел од човечкото живеење, треба да се научат правилно да се употребуваат еколошките поими и да се негува правилен однос кон благодетите што ни ги пружа животната средина.				
11.	Содржина на предметната програма: Екологија- предмет на изучување и основни еколошки поими Животна средина, Биосфера- организираност и функционирање, Еколошки фактори на животната средина, Биотоп, Организам како елементарен систем на живот, Популација, Биоценоза, Структурни елементи во екосистемите, Биотичка компонента во екосистемот, Абиотска компонента во екосистемот, Сукцесија, Кружење на материите во биосферата, Проток на енергијата во биосферата, Што можеме да ги научиме малите деца за околината? Зошто детето треба да учи за околината толку рано? Однос на децата кон природата и неговата важност за детскиот развој и за иднината на планетата Земја, Предности на децата за игра во природата, Преод од биофобија кон биофилија, Важноста на односот на малите деца со природата за детскиот развој и иднината на земјата, Посредно искуство, Запознаеност на децата со природната средина, Што вели истражувањето во врска со образованието во рано детство? Детето и светот околу него, Теоретски основи на формирање на еколошката свест и култура кај децата од предучилишна возраст, Анализа на теориите за улогата на природата при воспитувањето и развивањето на				

	детето во предучилишна и рана училишна возраст, Класичната теорија на Кампанела за развој на детето преку запознавање на околината, Јан Амос Коменски и запознавање на детето со околината, Класичната теорија на Песталоци за развој на детето преку запознавање на околината, Класичната теорија на Фредрих фребел за развој на детето преку запознавање на околината, Основни аспекти на создавањето на еколошката културакај децата од предучилишна и рана училишна возраст, Суштински прашања за еколошкото образование и воспитување, Метод на демонстрација, Модедлирање, Моделирање на вештачки екосистеми, Значење на метод на моделирање, Игри.			
12.	Методи на учење: семинари, интерактивен метод: работа во групи, семинарски работи, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања 15 недели X 2 часа = 30 часа Теоретска настава, Дискусии, консултации, практична работа, индивидуална работа, групна работа, семинарски вежби, ICT - power point – презентации, Web анимација, Web презентации.	30
		15.2.	Вежби 15 недели X 1 час = 15 часа Лабораториски, семинари, тимска работа, ICT - power point - презентации, Web анимација, Web презентации.	15
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	30
		16.3.	Домашно учење	15
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		2 колоквиуми
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		да
	17.3.	Активност и учество		да
	17.4.	Устен испит		да

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5
		од 51 до 60 бода	6
		од 61 до 70 бода	7
		од 71 до 80 бода	8
		од 81 до 90 бода	9
		од 91 до 100 бода	10
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонскијазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Ставрева Веселиновска С.,	Еколошко воспитување - скрипта за интерна употреба	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
		2.	Ставрева Веселиновска С.,	Еколошко воспитување (Практикум)	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
		3.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Кукларство и сценографија		
2.	Код		4FO107321		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година / семестар		2021/22 трети сем.	5.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник		Проф. Никола Смилков		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Наставната единица придонесува пред сè кон развојот на следните општи и специфични компетентности: Студентот стекнува знаење од областа на куклено театарската уметност. Стекнуваат знаење и се оспособува за самостојно изведување на куклени претстави и ги преточуваат во дидактички цели			
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во кукларството и сценографијата Историски преглед на кукларството Основи на кукларството Куклата како средство на изразување Видови на сценски кукли • Марионета • Гињол кукла • Кукли сенки • Кукли на стап • Ракавични кукли Куклата во наставата Креативни игри Детето со сценската кукла			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми		

		семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Pokrivka, V	Dete i scenska lutka	Zagreb, Školska knjiga	1980
		2.	Vukonić-Žunić, J., Delaš, B.	Lutkarski medij u školi	Zagreb, Školska knjiga	2006
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Županić-Benić, M.	O lutkama i lutkarstvu	Zagreb, Denona d.o.o.	2009	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Ликовна работилница			
2.	Код		4FO101621			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Преучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 трети сем.	5.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		Проф. Никола Смилков			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции) Формирање интерес за ликовно изразување. Развивање на креативност и ликовното изразување. Оспособување на студентите за ликовно истражување					
11.	Содржина на предметната програма: Ликовни техники • Цртачки техники • Сликарски техники • Графички техники • Вајарски техники Графички дизајн • Покана • Честитка • Плакат и др Медиска култура Фотографија Компјутерска графика					

	Екологија-ликовна култура Естетско поставување на изложби					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ордев, Д.	Материјали и техники на наставата по ликовно	Педагошки факултет Скопје	2003
		2.	Јакубин, М.	Osnove likovnog jezika i likovne tehnike	Zagreb	1990
		3.	E. R .Tanay, V. Kulina	Tehnike likovnog izražavanja	Zagreb	1995
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	DK Art School	Introduction to Art Techniques	DK Art School) Paperback	2005
			Ian Sidaway	Everything You Ever Wanted to Know About Art Materials	Northwest Regional Education	2000

ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет		Семејна педагогија		
2.	Код		4FO103921		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за образовни науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година / семестар		2021/2022 4 сем.	7.	Број на ЕКТС кредити 6
8.	Наставник		Проф. Д-р Соња Петровска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Согласно правилник за студирање на прв циклус на студии		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни знаења за развојот на семејното воспитание како процес и како идеја. Стекнување на знаења и разбирање за поврзаноста на општествениот развојот и општествениот живот со развојот на семејството и семејното воспитание. Стекнување на знаења и разбирање за/на законитостите и карактеристиките на семејното воспитание. Стекнување на знаења за значењето и функциите на семејството во развојот на децата и младите. Разбирање на специфичностите на семејните односи, семејната атмосфера и семејната кохезивност и нивното влијание врз развојот на децата и младите. Градење на позитивни ставови кон одговорното родителство и развивање на способности за примена на методите, техники и средства во семејното воспитание.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Појмовно определување на семејната педагогија, семејното воспитание и историски развој на идеите за семејното воспитание. 2. Современо семејство – поим и типологија. 3. Функции на семејството, структурни промени во семејните односи и нивните педагошки импликации. 4./5. Основни карактеристики на односите во семејството – воспитен статус на семејството и неговото влијание врз училишната успешност. 6./7. Современи погледи за одговорното родителство: основни елементи на стратегиите за одговорно родителство, развој на однесувањето и постапки за менување на неприфатливото однесување на децата и младите. 8./9./10. Основи на методиката на семејното воспитание: Возрасните карактеристики на децата и нивно влијание врз педагошките постапки на родителите (реверзибилност на односите), Развојни аспекти и задачи на семејното воспитание, Принципи на семејното воспитание, Методи и средства на семејното воспитание. 11./12.				

	Партнерство/соработка на семејството, училиштето/детската градинка и локалната средина во функција на поддршка на развојот на децата и младите (модел).					
12.	Методи на учење: Предавање, метод на демонстрација, метод на симулација, дискусија, метод на работа со текст, метод на пишување. Работа во групи, индивидуални работи, техники на кооперативно учење, самостојно учење, е- учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		6ЕКТС X 30 = 180			
14.	Распределба на расположливото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување:		Формативно и сумативно;		Писмено и усно	
	17.1.	Тестови		40 поени тековно (писмено) + 30 поени завршен испит (усмено)		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 поени		
	17.3.	Активност и учество		20 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирана: рефлексција и вреднување од студентите. Етапно: самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	П. Спасојевиќ (одбрани поглавја)	Породична педагогија и одговорно родителство	Нова Школа: Бања Лука	2011

	2.	С. Петровска	Семејството и воспитанието на децата	Алфа 94 МА	2009
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Н. Вилотијевиќ и Г. Вилотијевиќ	Породична педагогија	ВШС Михаило Палов	2014

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Методологија на педагошко истражување			
2.	Код		4FO103121			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 четврти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воведување на студентите во научно-истражувачката работа во в. и о.; да стекнат сознанија за методологијата на педагошкото истражување како научна дисциплина; развивање на аналитичкото, креативно мислење и да се поттикне љубопитност за истражување и решавање на проблеми од областа на воспитанието и образованието; оспособување на студентите за идентификација на истражувачки проблем, стекнување на вештини на изработката на проект за истражување; да се запознаат со општиот тек, фазите на истражувачкиот процес; да се оспособат за подготовка и реализација на мали, микро истражувања; да се оспособат за изработка на одделни видови инструменти за истражување; да се оспособат за изработка на библиографија; да се развие кај нив способност за комуникација и тимска работа; оспособување на студентите за примена на статистиката, работа со статистички податоци (дескриптивната, инференцијалната статистика; педагошка)					
11.	Содржина на предметната програма: Поим, предмет и задачи на методологијата на педагошкото истражување; Предметно методолошка поврзаност на одредени науки; Развојни тенденции во истражувачката работа; Плурализам на истражувачки парадигми-квантитативна и квалитативна парадигма; Цел, задачи и карактеристики на научното педагошко создавање; Етапи на педагошкото истражување; Проектирање на педагошкото истражување; Проблем, предмет, задачи во истражувањето; Хипотези, варијабли и примероци во педагошките проучувања и истражувања; Методи на истражување; Техники и инструменти во педагошките истражувања (поим, видови, метриски карактеристики); Видови педагошки проучувања и истражувања; Анализа и интерпретација на податоците; Извештај за педагошкото истражување; Библиографски податоци; Примена на статистиката во педагошкото истражување и проучување;					

12.	Методи на учење: Предавање, презентации, примена на интерактивни техники и методи на учење; користење на ИТ во реализација на активностите (предавања, вежби)					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15x2	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 15x2	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јованова-Митковска, С	Методологија на педагошко истражување со статистика, скрипта, практикум	УГД	2013
		2.	Милат, Ј.	Основи на методологијата	УГД	2015
		3.	Маркус, Б.	Визуелни методи во општествените истражувања	Табернакул	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Мојаноски, Ц.	Методологија на безбедносните науки, книга 1,2	Факултет за безбедност, Скопје	2015
		2.	Ангелоска - Галевска, Наташа	Методологија на педагошките истражувања	Филозофски факултет - Скопје (скрипта)	2011

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музичко воспитание со методика			
2.	Код	4FO109221			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 Четврти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Томислав Таневски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со основите на музичката теорија, видови на детски оркестри и детски музички инструментариум. Воведување и запознавање со детскиот музички развој, формите на музичките активности и запознавање со плановите, програмите за настава и подготовка за воспитно образовната работа. Запознавање на студентите со основните поими на применетата (програмска) музика, нејзините периоди на развој, задачи, влијанието на музиката во психичкиот развој на човекот, вовед во музикотерапијата, запознавање на музичка култура поврзана со музиката во средината во која живеат и работат.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Основна теорија на музиката 2. Музиката - средство за развој на детската личност 3. Когнитивно-развојни теории и пристапи во проучувањето на музичкиот развој 4. Тек на музичкиот развој на детската личност 5. Проценка на музикалноста и музичкиот слух 6. Методика на воспитно-образовна работа по музичко воспитание и образование 7. Форми на музички активности (пеење, слушање музика, движење на музика, бројалки, запознавање со детски музички инструментариум, создавање музика преку игра) 8. Корелација и интеграција на воспитно-образовната работа по музичко воспитание и образование со останати воспитно-образовни подрачја 9. Музичкото воспитание и образование низ историјата 10. Планирање и подготовка на воспитно-образовната работа 11. Алтернативни пристапи во воспитно-образовната работа по музичко воспитание и образование - Модели за музичка едукација на деца (Сузуки метод, Кодај метод, Орф метод, Јамаха метод) - Музикотерапија				

	- Музиката во Монтесори педагогијата - Музиката во Валдорф педагогијата - Музиката во Агаџи педагогијата 12. Песни за вежбање 13. Музички вежби					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Томислав Таневски	Методика на воспитно-образовна работа по музичко воспитание и образование (второ проширено издание)	„ЏУНЏУЛЕ“, Детски центар за детско уметничко изразување	2019

		2.	Томислав Таневски	Со песна растеме (музички прирачник со детски песни)	Здружение за теорија и практика на образованието „Образовни рефлексии“	2019
		3.	Томислав Таневски Ана Цветкоска Панова	Вешти Прстиња (дидактички прирачник)	АД Просветно дело	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Горанчо Ангелов	Традиционални инструменти 1	УГД, Штип	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Ликовно образование со методика 1			
2.	Код		4FO109321			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 четврти сем.	4.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Проф. Никола Смилков			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <i>Наставната единица придонесува во развојот на следните општи и специфични компетентности:</i> Стекнување на знаење од подрачјето ликовна култура. Познавање на ликовните развојни фази Познавање на законитостите на ликовните творечки способности на децата. Познавање на елементите и содржините на ликовното изразување Развој на личните способности за ликовно изразување. Стекнување способност за креирање на воспитно - образовниот процес со ликовно-методички елементи Оспособување за евалуација и самоевалуација.					
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во ликовниот јазик Ликовни елементи • линија • боја • тон • текстура					

	• насока • големина • форма- волумен • простор Ликовни принципи • контраст • повторување - ритам • хармонија • рамнотежа • градација • пропорција • единство композиција Ликовни техники • графички техники • вајарски техники • цртачки техники • сликарски техники Развој на ликовното изразување и творење на децата			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Смилков,Н	Ликовен јазик	УГД	2015
		2.	Ордев, Д	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jakubin, M./	Likovni jezik i likovne tehnike (temeljni pojmovi)	EDUCA Zagreb	1999
			Grgurić. Jakubin /	Vizualno - likovni odgoj i obrazovanje	EDUCA Zagreb	1996

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Подвижни игри		
2.	Код		4FO109421		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година / семестар		2021/22 Четврти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити 4
8.	Наставник		вонр. проф. д-р Билјана Попеска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за: играта како филогенетско својство на човековата единка; класификации и поделба на детските игри со акцент на подвижните игри, нивно проучување, и примена во функција на образовниот, културниот и општествениот контекст; сознанија за примена на подвижните играта во функција на хармоничен и сестран развој на децата: моторички, социо – емоционален, когнитивен, морален; воспитно делување на детето и формирање на неговата комплетна личност; сознанија за формите и начините на примена на различни видови на подвижни игри на активноста по физичко воспитување и холистичко учење низ подвижни игри.				
11.	Содржина на предметната програма: - Појава и развој на детската игра. Теории за детската игра. - Карактеристики на детската игра и видови детски игри. - Подвижни игри - дефинирање, карактеристики и поделба. - Значење на подвижните игри за севкупниот детскиот развој. Влијание на подвижните игри на моторичкиот и социо – емоционалниот развој.				

	- Влијание на подвижните игри на когнитивниот и моралниот развој. - Истражувања за подвижните игри од аспект на холистичкиот пристап во воспитувањето и образованието на децата. - Примена на подвижните игри во воспитно – образовната работа со деца и примена во рамките на задолжителните активности по физичко воспитание (подвижни игри за воведен, главен и завршен дел од активноста по ФВ) - Усвојување на основните фундаментални движечки вештини и нивна примена во подвижни игри: игри со одење и трчање, игри со скокање, игри со ползење, игри со фрлање и фаќање, игри со качување, тркалање, подвижни игри со туркање, влечење и носење итн. - Штафетни, елементарни и традиционални подвижни игри - Подвижни игри во затворен простор (занимална), подвижни игри на отворено, подвижни игри на снег, во вода и покрај вода. Елементарни подвижни игри како форма на микропауза. - Избор, организација и реализација на подвижните игри. Улогата на воспитувачот при реализација на подвижните игри. - Подвижните игри како средство за воспоставување на интеграциско - корелациони врски меѓу предметните подрачја и можност за холистичко учење низ игра. - Улогата на подвижните игри во воспитно - образовниот процес: подвижните игри во функција на воспитно делување, формирање на комплетна детска личност; социјализација, инклузија и ресоцијализација на специфични категории деца. - Терапевтска улога на подвижните игри. - Материјална база, справи и реквизити за реализација на подвижните игри.			
12.	Методи на учење: Предавање, презентации, дискусија, дебата, практични вежби, семинари и отворени работилници, индивидуални задачи, самостојно учење, самостојно истражување			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик, Англиски јазик		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попеска, Б	Подвижни игри	Универзитет „Гоце Делчев“, Факултет за образовни науки	2017
		2.	Perič, D	<i>Više od igre</i>	Ašković - Beograd	2004
		3.	Малцев, М & Васовиќ, М	<i>Физички развој преку игра</i>	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“— Скопје,	2012
		4.	Dowson, A., & Morris, K	Fun and games	Human kinetics, Champaign IL,	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Griffin, L., & Butler, J	Teaching games for understanding	Human kinetics, Champaign IL,	2015
		2.	Petterson, C	Infancy and childhood	McGraw - Hill Higher Education	2009
		3.	Trnavac. N	Decja igra	Decje novine, Gorni Milanovac	1979

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на предметот	Моторички развој во раното детство				
2.	Код	4FO109521				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година / семестар	2021/22 Четврти сем.	7.	Број на кредити	ЕКТС	4
8.	Наставник	вонр. проф. д-р Билјана Попеска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за: развојот на децата во предучилишна возраст со посебен акцент на моторичкиот развој; карактеристиките и особеностите на моторичкиот развој во секоја одделна возраст, фазите во моторичкиот развој, негова поделба и условеност; да стекнат знаења за холистичкиот пристап во развојот на децата, условеност и релации на доменот на моторичкиот развој со останатите					

	развојни домени; да стекнат сознанија за различните форми и содржини за поттикнување на фината и грубата моторика кај децата, визуелната сензација, проприорецепторниот систем и останатите сегменти од моторичкиот развој кај деца во периодот на предучилишно детство.			
11.	Содржина на предметната програма: Физичка активност кај децата – потреба, значење, карактеристики, ефекти; Карактеристики на развојот кај децата во предучилишна возраст – развојни домени (моторички, социо – емоционален, когнитивен); Моторички развој – поим, дефинирање теории за моторичкиот развој; Развојни периоди и степени, законитости во развојот, динамика на јавување на основните движења; Фази во моторичкиот развој; Елементи на моторичкиот развој (фина моторика, груба моторика); Содржини и активности за поттикнување на фината моторика кај децата; Груба моторика – фундаментални движечки вештини (поделба, манифестација, содржини за нивно развивање, примена низ подвижни игри); Латерализација, визуелна сензација, кинестетски систем и останати елементи на моторичкиот развој, нивно подобрување низ подвижни игри; Карактеристики на моторичкиот развој во секој период од детството, манифестација и развој на движечките вештини и навики); Моторички способности кај деца како сегмент од моторичкиот развој (манифестација, поделба, развој, следење и вреднување); Моторичко учење; Холистички пристап во развојот на децата. Условеност на доменот на моторичкиот развој и поврзаност со останатите развојни домени; Истражувања за моторичкиот развој кај децата во предучилишна возраст и условеност од останатите развојни сегменти; Примена на фундаменталните движечки вештини и подвижните игри во функција на севкупниот развој на децата во предучилишна возраст.			
12.	Методи на учење: Предавање, презентации, дискусија, дебата, практични вежби, семинари и отворени работилници, индивидуални задачи, самостојно учење, самостојно истражување			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположливото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на		60% успех од сите предиспитни активности, т.е.	

	завршен испит		минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарска работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јовановски, Ј	Антропомоторика	Факултет за физичка култура - Скопје	2013
		2.	Попеска, Б	Физичкото воспитание и образование кај деца од предучилишна и рана училиша возраст	Универзитет „Гоце Делчев“, Факултет за образовни науки	2012
		3.	Johnstone, J., & Ramon, M	Perceptual - motor activities for children	Human kinetics, Champaign IL,	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Haywood, K., & Getchell, N.	<i>Life span motor development</i>	Champaign: IL. Human Kinetics.	2004
			2.	Petterson, C	<i>Infancy and childhood</i>	McGraw - Hill Higher Education
		3.	Kukolj, M	Antropomotorika	Fakultet za sporta I fizičkog vaspitanja-Beograd	2006

ПРИЛОГ БР.3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ				
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава 2				
2.	Код	4FO109621				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен				
6.	Академска година / семестар	Втора/четврти семес.	7.	Број на ЕКТС кредити	2	

8.	Наставник	Вон. Проф. Деспина Сивевска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Да се разбере значењето на планирањето на воспитно-образовната работа во предучилишната институција и неговата улога во професионалниот развој на воспитувачите и влијанието врз квалитетот на нивната работа. - Да се оспособат за планирање и програмирање на активностите во детската градинка - Да се запознаат со Програмата за рано учење и развој на конкретни содржини и со активности на децата од групата. - Да се запознаат со начините на корелација и интеграција на содржините од Програмата. - Студентот критички да го следи изведувањето на активностите во градинката и надвор од неа. - Да се оспособи за анализирање на различните стилови на учење и поучување. - Да се запознае со различните облици на соработка со родителите и да стекнат знаења за важноста на воспоставување на партнерски односи со родителите - стекнување знаења за планирање на работата во групите согласно Стандардите за рано учење и развој и Програмата за рано учење и развој			
11.	Содржина на предметната програма: Детската градинка како воспитно-образовна институција, организациска поставеност и содржинска концепираност. Анализа на годишна програма на детска градинка. Професионален развој на кадарот. Комуникација во детската градинка. Анализа на програмата по која се изведува работата во детската градинка/ Центар за ран детски развој. Планирање на работата во градинката согласно Стандардите за рано учење и развој и Програмата за рано учење и развој. Анализа на Дневник за работа на воспитувачи. Анализа на досие на дете (детско портфолио). Објекти за изведување на воспитно-образовната работа. Корелација и интеграција (како се спроведува, пример на активност, придобивки...). Соработка со другите јавни установи и локалната заедница.			
12.	Методи на учење практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+30+30 = 60 часа (0+0+2)		
15.	Форми на активности	15.1.	Проектни задачи	/
		15.2.	Самостојни задачи	30 часа

		15.3.	Домашно учење - задачи	30 часа		
16.	Начин на оценување					
	16.1.	описно		Реализирал/не реализирал		
17.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од Факултетот) и од екстерен ментор (од предучилишната установа)			
18.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
19.	Метод на следење на квалитетот на практиката		Евалвација од страна на менторот			
20.	Литература					
	21.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гр.автори	Програма за рано учење и развој	Скопје:МТСП	2014
		2	Сивевска, Д.	Практична настава 2 за студентите од студиската програма по Предучилишно воспитување	УГД, Факултет за образовни науки	2020
		3	МТСП	Закон за заштита на децата	Скопје:МТСП	
				Педагошка евиденција и документација на менторските градинки		
				Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите	Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10	
				Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип	Универзитетски гласник Број 42, септември 2019	
	21.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гр.автори	Прирачник за воспитувачи (Примена на стандардите за рано учење и развој)	Скопје:МТСП	2014
		2.	Гр.автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години	Скопје:МТСП	2009

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии
--------------	--

1.	Наслов на наставниот предмет	Ликовно воспитание и образование со методика 2			
2.	Код	4FO109721			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 5 сем.	5.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Проф. Никола Смилков			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <i>Наставната единица придонесува во развојот на следните општи и специфични компетентности:</i> Стекнување на знаење од подрачјето ликовна култура. Да се запознаат со ликовните развојни фази Да се запознаат со законитостите на ликовните творечки способности на децата. Да се запознаат со елементите и содржините на ликовното изразување Развој на личните способности за ликовно изразување. Стекнување способност за креирање на воспитно - образовниот процес со ликовно-методички елементи Оспособување за евалуација и самоевалуација.				
11.	Содржина на предметната програма: <i>Наставната единица придонесува во развојот на следните општи и специфични компетентности:</i> ПОИМИ И ЦЕЛИ НА МЕТОДИКА НА ЛИКОВНОТО ВОСПИТАНИЕ ЗНАЧЕЊЕ НА ЛИКОВНОТО ВОСПИТАНИЕ ЛИКОВНА ПИСМЕНОСТ РАЗВОЈ НА МЕТОДИКАТА НА ЛИКОВНО ОБРАЗОВАНИЕ РАЗВОЈ НА ДЕТСКОТО ЛИКОВНО ИЗРАЗУВАЊЕ - Фази во развој на детското ликовно изразување 2-4 години: Чкртаници 4-7 години: Пред-шематска фаза 6-9 години: Шема 9-11 години: Интелектуален реализам, Фаза на група 11-13 години: Визуелен, оптички реализам 14-16 години: Период на одлука ЛИКОВНИ ТИПОВИ ДЕЦА - Ликовни типови деца во однос на психичките карактеристики - Ликовни типови деца во однос на афинитетот кон одреден ликовен израз МЕТОДСКО-ДИДАКТИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС ПО ЛИКОВНО ВОСПИТАНИЕ - Специфичности на наставата по ликовно воспитание - Принципи во реализација на наставата по предметот ликовно воспитание - Форми на работа во наставата по ликовно воспитание - Методи на работа во наставата по ликовно воспитание - Современи методи во реализација на наставата по ликовно воспитание ПЛАНИРАЊЕ ВО ЛИКОВНОТО ВОСПИТАНИЕ - Глобално планирање				

	- Годишно планирање - Дневно планирање АСПЕКТИ НА ПРОЦЕНУВАЊЕ, ВРЕДНУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ЛИКОВНИ ТВОРБИ НА ДЕЦАТА - Ликовното воспитание и креативноста - Улога, работа и усовршување на особините на наставникот во реализација на ликовното образование - Изложби на детски творби, организација на приредби, соработка со родителите, музеите и галериите				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		8ЕКТС x 30 часа = 240 часа		
14.	Распределба на расположивото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа	
		16.3.	Домашно учење	75 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

	1.	Рауник, М.	Методика на ликовно воспитание	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје	2018
	2.	Филипович, С	Методика ликовног воспитања и образовања	Универзитет уметности у Београд Klett	2011
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Grgurić, J.	Vizualno - likovni odgoj i obrazovanje	EDUCA Zagreb	1996

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Физичко воспитание со методика 1			
2.	Код	4FO109821			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 петти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	вонр. проф. д-р Билјана Попеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на наставната програма по Физичко и здравствено образование со методика е студентите да стекнат знаења за: - Вредноста и значењето на физичката активност во секојдневниот живот, со акцент на влијанието врз растот и развојот на децата; кинезиологијата како наука за движењето на човекот и поврзаност со останатите научни дисциплини; методика на физиичко воспитание и поврзаност со останатите педагошки науки; целите и задачите на физичкото воспитани и методиката на физичкото воспитание; значењето и улогата на физичкото воспитание и физичката активност за правилниот раст и развој на децата. - Знаења за структурата на телесните вежби; процесот на формирање на моторички навики; карактеристиките, манифестацијата и развојот на моторичките способности кај децата од предучилишна возраст. - Да стекнат знаења за различните форми на примена на фундаменталните движечки вештини кај децата преку нивна практична реализација; да се оспособат за практична изведување реализација на содржините по предметот физичко и здравствено образование; - формирање на позитивни ставови кон физичкото воспитание преку стекнување сознанија за позитивното влијание на физичкото вежбање врз сите аспекти од човековиот антрополошки простор, влијанието врз севкупниот развој на личноста.				
11.	Содржина на предметната програма: Физичка активност: форми на физичка активност во секојдневниот живот; потреба од				

	редовна физичка активност во различни периоди од животот на човекот; влијание на физичката активност врз сите сегменти од човековиот статус. - Кинезиологијата како наука за движењето на човекот - поим, предмет, цел, задачи, поделба, поврзаност со други научни дисциплини; - Методика на физичко воспитание – поим, улога, значење; предмет, цел и задачи; поврзаност на методиката на физичко воспитание со другите педагошки дисциплини; - Физичкото воспитание низ историјата; Размислувањата за физичкото воспитание во идеите на истакнатите педагози: Жан Жак Русо, Коменски, Фребел, Џон Лок и др. - Местото, улогата и значењето на физичкото воспитание во системот на предучилишно воспитание - моментални состојби; цели и задачи на физичкото воспитание. - Развојни карактеристики на децата – раст и развој, развојни фази (периоди, систематизација), законитости на развојот; карактеристики на морфолошкиот, функционалниот, моторичкиот, социо – емоционален развој. - Влијание на телесното вежбање врз организмот - кардиоваскуларен, респираторен, дигестивен систем, ЦНС, локомоторен систем, ендокрин систем. - Интегрален развој на децата од аспект на физичкото воспитание. Воспитно влијание преку содржините на физичкото воспитание. - Моторички развој на децата во предучилишна возраст - фази во моторичкиот развој, динамика на јавување на основните движење, аспекти на моторичкиот развој (фина моторика, груба моторика, останати елементи). - Фундаментални движечки вештини – поделба (локомоторни, нелокомоторни, манипулативни), манифестација, развој и промени во различни периоди во детството. - Основни поими, содржини и средства во физичкото воспитание; биомеханичка анализа на физичките вежби, структурирање и класификација на телесните вежби. - Учење на телесните движења – процес на формирање на моторичките навики, моторичко учење, структура на процесот на обучување, нивоа на регулација. - Моторички способности- дефинирање, поделба, развој, манифестација, следење и вреднување. - Запознавање и практична реализација на содржини од физичкото воспитание – природни форми на движење: одење и трчање; скокање; фаќање, додавање и фрлање; дигање и носење; качување и симнување; надвлекување, потиснување и туркање; вежби за подвижност и спретност; танцови и народни игри; - Усвојување на различни форми на организирано поставување, вежби за обликување на телото, различни модели на комплекси вежби за обликување на телото. - Развој на фундаменталните движечки вештини низ подвижни игри. Учење низ подвижни игри		
12.	Методи на учење: Предавање, дискусија, практично вежбање, интерактивна работа и учење, работа во групи, индивидуални задачи, употреба на електронско учење во наставата.		
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа	
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+74 = 240 часа (3+2+2)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава(15 недели x 3 часа = 45 часа) 45 часа

		15.2.	Вежби (практични вежби во сала и на отворено) (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарска работа, редовност на предавањата и вежбите.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик, Англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попеска, Б	Физичкото воспитание и образование кај деца од предучилишна и рана училишна возраст	Универзитет „Гоце Делчев“ Е - скрипта	2012
		2.	Попеска, Б	Практикум по основи на физичко и здравствено образование	Универзитет „Гоце Делчев“ Е - практикум	2017
		3.	Јовановски, Ј	Антропомоторика	Факултет за физичка култура - Скопје	2013
		4.	Prskalo, I	Osnove kineziologije	Visoka učiteljska škola u Petrinji.	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Haywood, K., & Getchell, N	Life span motor development	Champaign: IL. Human Kinetics.	2004
		2.	Petterson, C	Infancy and childhood	McGraw - Hill Higher Education	2009
		3.	Kohl, H.W., & Cook, H.D. (Eds).	Educating the students body	The national academies press	2013
		3.	Kukolj, M	Antropomotorika	Fakultet za sporta I fizičkog vaspitanja-Beograd	2006
		5.	Antala, B., Giyasettin, D., Carraro, A., Oktar, C., Kaplanova, A. (Eds.)	Physical Education in Early Childhood Education and Care: Researches - Best Practices - Situation".	Pensa Multimedia in cooperation with University of Foggia, Italy.	2019

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Методика по развој и култура на говорот 1			
2.	Код		4FO109921			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 петти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Проф. д-р Кирил Барбареев			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Говорот е висока психичка активност на човекот што му овозможува со помош на знаци и симболи да комуницира да ги разменува своите знаења, чувства, потреби и мислења со другите луѓе. Основни симболи во човековиот говор се зборовите, а нивната најважна функција е комуникацијата. Јазикот е основното средство за комуникација што обликува и пренесува порака. Комуникацијата е двонасочен процес и се одвива во контекст на реалните животни ситуации. Говорот се развива по утврден редослед.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. ПРИРОДА НА МЕТОДИКАТА 2. РАСТ И РАЗВОЈ НА ДЕТЕТО НА ВОЗРАСТ ОД 3 ДО 8 ГОДИНИ 3. РАЗВОЈ НА ГОВОРОТ 4. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ДОБРИОТ ГОВОР 5. МЕТОДИКА НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНАТА РАБОТА ПО РАЗВОЈ И КУЛТУРА НА ГОВОРОТ 6. ПЛАНИРАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНАТА РАБОТА 7. РАЗРАБОТКА НА УМЕТНИЧКИ ТЕКСТОВИ 8. ГОВОРНО - ЈАЗИЧНИ НАРУШУВАЊА					

	9.	УЛОГАТА НА ВОСПИТУВАЧОТ ВО ПОТТИКНУВАЊЕТО НА РАЗВОЈОТ НА ГОВОРНОТ И ПРЕВЕНЦИЈАТА НА НАРУШУВАЊАТА НА ГОВОРНО ЈАЗИЧНАТА КОМУНИКАЦИЈА КАЈ ДЕЦАТА ОД 3 - 8 ГОДИНИ			
	10.	КОГА ВОСПИТУВАЧОТ ТРЕБА ДА ГО УПАТИ РОДИТЕЛОТ ДА ПОБАРА СТРУЧНА ПОМОШ И ПОДДРШКА			
	11.	ДЕЦАТА ВО ДИГИТАЛНОТО ВРЕМЕ			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време		45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Кирил Барбареев, Елена Ташкова	Методика на воспитно-образовната работа по развој и култура на говорот кај децата од 3-8 години	Универзитет „Гоце Делчев“-Штип	2020

	2.	Лена Дамовска, Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбареев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки: Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело, мај 2019.	2019
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на работа со деца со посебни образовни потреби			
2.	Код	4FO104521			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 петти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Јадранка Рунчева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Запознавање на студентите со карактеристиките на децата со посебни образовни потреби; - Оспособување на студентите за воочување и препознавање на децата со посебни образовни потреби. - Познавање со основните законитости и принципи на образование на децата со посебни образовни потреби; - Оспособување за тимска работа. - Стекнување на знаења и разбирање за начините за воспоставување на партнерство со семејството. - Запознавање со формите, методите и средствата за воспитно образовна работа со деца со ПОП. - Оспособување на студентите за планирање, организирање, реализирање и евалвирање на наставата и воннаставните активности во инклузивни училници. - Оспособување за изработка на Индивидуални - образовни планови за работа со деца со Посебни образовни потреби.				
11.	Содржина на предметната програма: - Посебните потреби на учениците како образовно - воспитен концепт - теориски основи на успешните дидактичко - методички пристапи во работата со ученици со ПОП (Монтесори, Валдорф, МАПС метод, активно учење, кооперативно учење); - Деца со посебни потреби; - Развој на децата со посебни потреби;				

	- Специфични развојни пореметувања во учењето и однесувањето; - Права и потреби на децата со пречки во развојот; - Изготвување на индивидуален образовен план за деца со посебни потреби; - Третманот на децата со посебни потреби, законска рамка, организација и реализација на воспитно-образовната работа со децата со посебни потреби; - Организациони облици на работа со деца со пречки во развојот – индивидуализација на воспитно - образовната работа во воспитните групи; - Организација на групна, индивидуална и индивидуализирана работа преку задолжителни и воннаставни активности; - Следење и вреднувања на образовните постигнувања на учениците со ПОП; - Однос: дете со посебни потреби - семејство; - Однос: дете со посебни потреби - врсници; - Однос: дете со посебни потреби - наставник/воспитувач; - Однос: дете со посебни потреби - стручни соработници; - Како да се подготви училиштето за децата со посебни потреби; - Соработка со дефектолошки, здравствени и други установи во кои се реализира хабилитационо – рехабилитациони и корективна работа; - Ученици со посебни образовни потреби во образовниот систем во Светот и Европа. - Ученици со посебни образовни потреби во образовниот систем во Република Северна Македонија.			
12.	Методи на учење: Предавања, дискусии, индивидуална и групна работа, работилници, практични вежби, самостојно учење, домашни работи,			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Арсић, Р., Ђорђевић, С., Ковачевић, Ј.	Методика рада са децом са посебним потребама-практикум , помоћни универзитетски уџбеник за студенте учителског факултета, Универзитет у Приштини,	Учителски факултет у Призрену - Лепосавић	2010
		2.	S. Hrnjica и други автори	Škola po meri deteta – Priručnik za rad sa učenicima redovne škole koji imaju teškoće u razvoju	Institut za psihologiju	2008
		3.	Biondić, I.	Integrativna pedagogija: Odgoj djece s posebnim potrebama ;	Zagreb: Školske novine	1993
		4.	Hrnjica и соработници	Ometeno dete (odabrana poglavlja)	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd	1990
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Popadić R.	Specijalna pedagogija sa metodikom	Filozofski fakultet univerziteta u istočnom Sarajevu	2006
		2.	Ераковић, Т.	Основи специјалне педагогија са методиком - уџбеник за учителие и васпитаче,	Универзитет у Новом Саду, УФ у Сомбору, Сомбор	2002

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Компаративна педагогија	
2.	Код	4FO104821	
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра,	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки	

	оддел)	Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 петти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Јадранка Рунчева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се воведат во научно мислење и рационално толкување на важните теориско-епистемиолошки проблеми на компаративната педагогија; Студентите да стекнат основни знаења за состојбата и тенденциите во развојот на компаративната педагогија и воспитно – образовните системи во светот; Да се стекнат со основни знаења и разбирање за причините за настанување на современите педагошки правци, модерните теориски стремежи во педагогијата. Запознавање на студентите со основните карактеристики на различните современи педагошки правци и теориските системи со истакнатите претставници на поедини правци. Да се оспособат за споредување на третманот и поставеноста на педагогијата кај нас и во светот; Да се оспособат за компаративен пристап во истражувањата на воспитно-образовните проблеми. Да се оспособат за критичко и аналитичко мислење, како и за правење на проценки на карактеристиките на поедини образовни системи. Оспособување на студентите за препознавање на предностите и слабостите на меѓународните компаративни истражувања.				
11.	Содржина на предметната програма: Компаративната педагогија во системот на педагошки научни дисциплини; Историски развој и промена на парадигмите, различните концепции во компаративната педагогија; Сличности и разлики во сфаќањето и примената на компарацијата; Теоретски основи на компаративната педагогија, почетоци на компаративното проучување на образованието; предмет, цел и задачи на компаративната педагогија; Односот на компаративната педагогија со другите науки; Методолошките основи на истражување во компаративната педагогија; функција и логичка структура на компаративниот метод; критериуми за компарација на образовните системи; видови компаративни истражувања; проблеми, перспективи и нови трендови во развојот на воспитанието и образованието во Светот, Европа и кај нас; Глобализациски предизвици и предвидување на понатамошниот развој на оваа педагошка дисциплина. Системи: Предучилишното образование во развиените западни земји Концептот на основното образование во Европа и САД Современи системи за средно образование во некои европски земји и во САД Реформски тек на високото образование: традиција и предизвици на Болоњскиот процес Современи текови во образованието на учители и наставници Специфични пристапи на усовршување на учителите и наставниците Современи тенденции на образование на возрасните во некои европски земји и САД				
12.	Методи на учење: Предавања, дискусии, индивидуална и групна работа, работилници, практични вежби, самостојно учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)		30 часа

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Миовска-Спасева, С.	Компаративна педагогија	Филозофски факултет - Скопје	2012
		2.	Kulić, Radivoje	Komparativna pedagogija - teorija, sistemi, reforme	Beograd, Banja Luka	2011
		3.	Vukasović, A.	Pedagogija	MI	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Vrcelj, Sofija	U potrazi za identitetom -iz perspective komparativne pedagogije	Rijeka	2005

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Интеркултурно образование

2.	Код	4FO101321			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 петти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со знаења за поимите итеркултуралност, мултиетничност, етничка структура и културни разлики во училиштата; -Да се запознаат со функцијата на интеркултурално образование; -Студентите да ги осознаат етничките предрасуди, етничката и културна дистанца и етничките стереотипи; -Да се запознаат со етно-културното и историско наследство на Република Македонија и рефлексииите врз образовните институции; -Да ги осознаат етничките, културните и образовните карактеристики на сите етнички заедници во Република Македонија; -Да се запознаат со етничката структура на Република Македонија и карактерот на училиштата; -Современи карактеристики на интеркултурализмот во современиот свет.				
11.	Содржина на предметната програма: Култура, мултикултура, интеркултуралност: определби; -Етничката структура на Република Македонија: формирање на етничката структура, промени во етничката структура на Република Македонија и современи импликации врз образовните институции; -Етничката структура во училиштата на Република Македонија и во светот; -Културни разлики, етнички предрасуди и стереотипи; -Толеранција во мултикултурните општества: практики за намалување на етничката и културна дистанца; -Мултикултуралноста или интеркултуралноста во образовниот систем на Република Македонија; -Мултиконфесионалноста, интеркултуралноста и мултикултурализмот.				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална и групна работа, семинарски работи и презентации самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови

	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	В., Петровски С., Мирасчиева	Мултикултурализам и интеркултурна комуникација	Факултет за образовни науки, Штип	2013
		2.	Koseva, Daniela and Mirascieva, Snezana, grupa avtori	Мултикултурно образование Концепти и методи.	In: Мултикултурно образование Концепти и методи. Центар за Балканска Соработка ЛОЈА. ISBN 978-608-66247-0-5	2018
		3.	М., Ташева,	Етничките групи во Македонија-современи состојби	Филозофски факултет, Скопје	1998
		4.	Петар Атанасов,	Мултикултурализмот како теорија, политика-практика,	Скопје	2003
		5.	Баумен Герд	Мултикултурна загатка реобмислување на национализмот, етничкиот и религиозниот идентитет	ТРИ, Скопје	2003
		6.	В.Петровски,	Етничноста како фактор за образование во Република Македонија	Факултет за образовни науки, Штип	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Реј Хатчисон Џероми Креиз	Етнички пејзажи во урбаниот свет	ТРИ	2009	

		2.	С.А. Јанакос	Етнички конфликт– Религија, идентитет и политика	Просветно дело	2009
		3.	Хилс, Џ.- Легранд, Ж.- Пјашо, Д,	Социјално исклучување	Академски печат, Скопје	2009

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Религиско образование		
2.	Код		4FO108621		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година / семестар		2021/22 Петти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити 4
8.	Наставник		Проф. д-р Даниела Коцева		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Наставните содржини придонесуваат пред сè кон развојот на следните општи и специфични компетентности: -Студентите да се стекнат со знаења за верувањата и вредностите на универзалните религии; -Да се запознаат со вреднувањето на статусот и функциите на религиите во човечките општества; -Да се стекнат со знаења за развојот на религијата-основните карактеристики на монотеистичките и политеистичките религиски системи во светот; -Студентите да ги осознаат елементите на етика во разните религиски системи и нивните социјални учења; -Студентите да се запознаат со помалите верски заедници и нивното дејствување во современиот свет.				
11.	Содржина на предметната програма: -Теоретски определби на религијата и религиското образование; -Историски развој на религијата и историската разновидност; -Митот, ритуалот и магијата; -Суштина елементи и историски форми на религијата; -Функции на религијата и религиското образование; -Универзалните религии, елементи и основни карактеристики; -Елементите на етика во религиското образование; -Религиското образование во РМ, Балканските, Европските и земјите од Новиот свет; -Погледите кон човековата природа, процесите на секуларизација; -Верските заедници, нивното дејствување и придонес во религиското образование; -Местото, улогата и значењето на религијата и религиското образование во современиот свет.				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална и групна работа, семинарски работи и презентациисамостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Коцева Д.,	Религиското образование во мултиетничките општества со осврт на македонското општество	УГД, Штип	2018
		2.	D., Koseva	Religion and Migration	LAP LAMBERT Academic Publishing . ISBN 978-3-659-89718-4	2016
		3.	М., Ташева,	Малите верски заедници,	Филозофски факултет, Скопје	2003
		4.	Д., Коцева	Социологија на религијата (скрипта)	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2014
		5.	В., Тимовски,	Религијата и образованието	Педагошки факултет, Скопје	2005
		Дополнителна литература				

	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	С.А. Јанакос	Етнички конфликт— Религија, идентитет и политика	Просветно дело	2009
		2.	Дејвид Стјуард	Проучување на филозофијата на религијата	Ars Lamina	2013

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Социологија на семејството			
2.	Код		4FO108521			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 петти сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		Проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со новите теоретски и истражувачки основи на дисциплината; запознавање со промените во семејството и улогите во семејството, институтцијата брак и односите помеѓу партнерите, детството, родителството; родова еднаквост; оспособување за примена на стекнатите знаења.					
11.	Содржина на предметната програма: Социологијата на семејството како посебна социолошка дисциплина. Видови семејства :настанок на модерното семејството. Основните поими - роднинство, брак, родова поделба во семејството, дете, родителство, авторитетот и семејните вредности. Анализа на процесите (социјализација и животните циклуси) Анализа на односот на семејството со општеството.					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време			4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време			30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		30 часа	
		16.3.	Домашно учење		15 часа	
17.	Начин на оценување					40+30 бодови
	17.1.	Тестови				

	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Česnuitytė, V., Detlev, L. Widmer, E.	Family Continuity and Change - Contemporary European Perspectives	Palgrave Macmillan UK	2017
		2.	Анџелка Милиќ	Социологија на породице	Чигоја	2007
	3.	Македо, С. Јанг, И.М.	Детето, семејството и државата	Табернакул	2003	
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.		Powell F.	The Politics of Civil Society, одбрани поглавја	The Policy Press	2007	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Методика по развој и култура на говорот 2			
2.	Код		4FO110021			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 шести сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6

8.	Наставник	Проф. д-р Кирил Барбареев		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Говорот е висока психичка активност на човекот што му овозможува со помош на знаци и симболи да комуницира да ги разменува своите знаења, чувства, потреби и мислења со другите луѓе. Основни симболи во човековиот говор се зборовите, а нивната најважна функција е комуникацијата. Јазикот е основното средство за комуникација што обликува и пренесува порака. Комуникацијата е двонасочен процес и се одвива во контекст на реалните животни ситуации. Говорот се развива по утврден редослед.			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Природа на методиката 2. Раст и развој на детето на возраст од 3 до 8 години 3. Развој на говорот 4. Карактеристики на добриот говор 5. Методика на воспитно-образовната работа По развој и култура на говорот 6. Планирање на воспитно-образовната работа 7. Разработка на уметнички текстови 8. Говорно - јазични нарушувања 9. Улогата на воспитувачот во поттикнувањето на развојот на говорот и превенцијата на нарушувањата на говорно јазичната комуникација кај децата од 3 - 8 години 10. Кога воспитувачот треба да го упати родителот да побара стручна помош и поддршка 11. Децата во дигиталното време			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	45+45+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода		10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кирил Барбареев, Елена Ташкова	Методика на воспитно-образовната работа по развој и култура на говорот кај децата од 3-8 години	Универзитет „Гоце Делчев“ -Штип	2020
		2.	Лена Дамовска, Флорина Шеху, Ана Фрицханд, Кирил Барбареев	Прирачник за воспитувачите во детските градинки: Воспитувачот, писменоста и говорниот развој кај децата	Просветно дело, мај 2019.	2019
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Физичко воспитание со методика 2			
2.	Код	4FO110121			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 Шести сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	вонр. проф. д-р Билјана Попеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Физичко воспитание со методика 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на наставната програма по Физичко воспитание со методика 2 е студентите да се оспособат за: самостојно планирање, подготовка и практична реализација на активност				

	по физичко воспитание и останатите форми на физичка активност со деца од предучилишна возраст; да стекнат знаења за правилната примена на методите на воспитно – образовна работа, принципите и организациските форми на активност по физичко воспитание; да добијат сознанија за формите и начините за следење на морфолошкиот и моторичкиот развој на децата во предучилишна возраст; да стекнат знаења за правилно планирање, организација и реализација на дополнителни форми на физичка активност со деца предучилишна возраст и нивна реализација во алтернативни средини; да стекнат знаења за примена на содржините од физичкото воспитание во насока на создавање на интеграциско – корелациски врски и холистичко учење преку движење и подвижни игри.		
11.	Содржина на предметната програма: - Структура на активност по физичко воспитание; тип на активност; - Видови оптоварувања на активност по физичко воспитание; - Организациски форми на активност по физичко воспитание. - Методи на воспитно - образовна работа и принципи во физичко воспитание. - Организациски форми на физичкото воспитание. - Планирање и подготовка на активност по физичко воспитание (макро, микро и дневно планирање). Имплементација на стандардите за ран детски развој преку содржините на физичкото воспитание. - Планирање, организација и реализација на алтернативни форми на физичка активност на отворено; во занимална и во домот. - Организација и реализација на дополнителни форми на физичка активност во рамките на детската установа. - Интеграциско – корелациски пристапи и холистичко учење низ подвижни игри и содржини од физичкото воспитание. Примена на технологијата во реализација на активностите по физичко воспитание. - Мерки за безбедност на активностите по физичко воспитание. - Примена на справи, реквизити, материјална база за реализација на содржините по ФВ во детските градинки; - Креативни пристапи во реализацијата на активностите по физичко воспитание, изготвување на алтернативни ресурси и нивна примена во активностите по физичко воспитание. - Тестови за следење на морфолошкиот и моторичкиот развој на децата во предучилишна возраст и стандарди за следење на моторичкиот развој. - Телесни деформитети кај децата во предучилишна возраст и превенција од нивна појава со примена на содржини од физичкото воспитание. **Методичката пракса која е составен дел од овој наставен предмет ќе се изведува во детските установи, во различни возрастни групи под водство на одговорен воспитувач, татор, ментор од детската градинка.		
12.	Методи на учење: Предавање, презентации, дискусија, дебата, примена на интерактивни техники, индивидуални задачи и реализации, самостојно учење.		
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа	
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15x3
			30 часа

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 15x2	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик, Англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попеска, Б	Физичкото воспитание и образование кај деца од предучилишна и рана училишна возраст (дел: Методско – дидактички аспекти во наставата по ФВ)	Универзитет „Гоце Делчев“ Е - скрипта	2012
		2.	Клинчаров, И., & Попеска, Б.	Практикум по основи на физичко воспитание со методика	Универзитет „Гоце Делчев“	2011
		3.	Тодоровски, Д	Методика на физичко образование	Педагошки факултет -Штип	2007
		4.	Малцев, М	Методика на физичко образование	Педагошки факултет „Св.Климент Охридски“-Скопје	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Findak, V.	Metodika tjelesne I zdravstvene kulture	Skolska knjiga, Zagreb	2003

		2.	Lee Amelia	Physical education methods for elementary teachers	Human Kinetics Europe Ltd	2008
		3.	Sutherland, C	No gym? No problem!	Champaign: IL. Human Kinetics.	2014
		4.	Liukkonen, J., Pickup, I., & Tsangaridou, N	Early steps in physical education curriculum	Champaign: IL. Human Kinetics.	2014

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Методика на развој на почетни математички поими 1		
2.	Код		4FO110221		
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година / семестар		2021/22 Шести сем.	7.	Број на ЕКТС кредити 6
8.	Наставник		Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да стекне сознанија за целта и задачите на почетното математичко образование; сознанија за специфичностите и законитостите во процесот на формирање и развој на почетни математички поими; да води кон оспособување на студентите за примена на различните методи и модели на работа во развивање на почетните математички поими и различните облици на современа организација на развивање на почетните математички поими; да води кон оспособување на студентите за конкретизација на дидактичко методичките барања во планирање и подготовка на активности насочени кон развивање на почетни математички поими				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Значење и улога на предучилишното воспитание и образование 2. Математика-зошто? 3. Значење на математиката и математичкото образование 4. Историски развој на математиката 5. Каква наука е методиката/методиката на развој на почетни математички поими 6. Поврзаност на методиката на развој ан почетни математички поими со рдугите науки, научни дисциплини 7. Математика со децата од предучилишна возраст, цели и задали 8. Програмски содржини од математика 9. Психолошки и логички основи за развој на почетните математички поими-можности на предучилишнпто дете; математички поими; 10. Активности и видови активности за развој на почетни математички поими 11. Креативна и стимулативна средина за развој и учење на почетни математички поими 12. Математички поим 13. Логичко мисловни операции за развој и формирање на почетни математички поими 14. Планирање на в.о работа од математика				

	15. Изработка на дневни оперативни планови Методичката пракса од овој наставен предмет ќе се изведува во предавални на факултет, како и вежбалните – предучилишните установи и основните училишта, во конкретни одделенија под водство на предметниот наставник, татор, ментор наставник одДУ,ОУ					
12.	Методи на учење: предавање, презентации, дискусија, самостојно учење демонстрации,семинари					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+30+30 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15x2	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 15x2	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејич, М.	Методика развијања почетних математичких појмова	Учитељски факултет, Београд	2015
		2.		Стандарди за рано учење и развој		
		3.	Јованова-Митковска С.	Методика на развој на почетни математички поими	УГД, Штип	2018
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Дејич, М.	Елементарни математички појмови	Учитељски факултет, Београд	2009
--	--	----	-----------	---------------------------------	-----------------------------	------

ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на запознавање на околината 1				
2.	Код	4FO110321				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година / семестар	2021/ 2022 6 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник	Вон. проф. Д-р Деспина Сивевска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се оспособат да ги препознаваат карактеристиките во развојниот период кај децата од раното детство (2-6 години); да умеат да ги применуваат стандардите за рано учење и развој почитувајќи ја индивидуалноста на детето; да се запознаат со начинот на изведба на воспитно-образовната работа по запознавање на околината; да се оспособат за непречено вклучување во реализацијата на програмските содржини од ова воспитно-образовно подрачје; да стекнат способности за интердисциплинарно поврзување на содржините; да креира и применува соодветни дидактички средства и да ги користи во насочените активности, да развие организациски способности, комуникативни и ораторски вештини, педагошко водење на групата.					
11.	Содржина на предметната програма: - Поим, предмет и задачи на методиката - Развој на идеите за предучилишното воспитание на децата и за воспитно-образовното подрачје по природа и општество - Врската на методиката на запознавање на околината со другите науки - Корелација и интеграција на воспитно-образовното подрачје по природа и општество со другите воспитно-образовни подрачја - Карактеристики на детскиот развој (педагошко-психолошки основи на создавањето на природата и општеството од страна на децата во предучилишна возраст) - Стандарди за ран детски развој - Учењето на децата од предучилишна возраст и доживување на реалноста - Избор и распоред на содржините по воспитно-образовната работа по природа и општество - Структура и карактеристики на програма за воспитно-образовната работа во ДГ - Форми на работа со децата од предучилишна возраст					

	- Методи на воспитно-образовната работа по природа и општество - Принципи на воспитно-образовната работа по природа и општество - Видови на активности со децата од предучилишна возраст - Планирање и видови планирање на воспитно-образовната работа по природа и општество *Методичката пракса која е составен дел од овој наставен предмет ќе се изведува во детските градинки, во различни возрастни групи под водство на одговорен воспитувач, татор, ментор од детската градинка.			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)			
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		услови предвидени со Правилникот за студирање според ЕКТС положен испит од предметот Основи на природни науки	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

Ред . број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Сивевска, Д.	Методика на воспитно-образовната работа по запознавање на околината - скрипта	УГД, Факултет за образовни науки	2020
2.	Колонцовски, Б.	Методика на воспитно - образовна работа по природа и општество	Битола: Универзитет „Св. Климент Охридски“	2010
3.	Колонцовски, Б.	Детето истражувач во природата	Битола: Универзитет „Св. Климент Охридски“	2002
	Група автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0-6 години	Скопје: Министерст во за труд и социјална политика	2009
	Гр.автори	Програма за рано учење и развој	Скопје: МТСП	2014
Дополнителна литература				
Ред . број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Сивевска, Д.	Методика на воспитно-образовната работа по запознавање на околината - практикум	УГД, Факултет за образовни науки	2020
2.	Група автори	Примена на стандардите за рано учење и развој (добри практики за поттикнување на раното учење кај малите деца)	Скопје: Министерст во за труд и социјална политика	
3.	Колонцовски, Б.	Ученикот во наставата по природа	Битола: Универзитет „Св. Климент Охридски“	2002
	Дончовска, Д.	Методика на запознавање на природата и општествената средина	Скопје: Универзитет „Кирил и Методиј“	1988

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Теорија на Воспитание
2.	Код	4FO100621
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание
4.	Организатор на студиската програма	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

	(единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 шести сем.	7.	Број ЕКТС кредити	на 4
8.	Наставник	Емилија Петрова Горѓева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Способност за генерирање на нови идеи (креативност), интерперсонални вештини, усвојување на основите на базичното знаење во професијата.својување на основите на базичното знаење во професијата.				
11.	Содржина на предметната програма: Воспитанието како процес и неговите белези; Однос процес воспитание – процес образование; Главните носители на процесот на воспитание; Цел и задачи на воспитанието; Поимно одредување на целта и задачите на воспитанието; Важни детерминанти на целта и задачите на воспитанието; Поим за физичко, работно,морално, естетско, интелектуално, мултикултурно, интеркултурно и др. видови воспитание.				
12.	Методи на учење: Предавање,учење во соработка,тимско совладување на избрани содржини,усно излагање,метод на работа во пар,метод на дискусии				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+ = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70+10 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен		60% успех од сите предиспитни активности		

.	ИСПИТ		т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
	22.1.	Задолжителна литература			
	Ред . број				
	1	Емилија Петрова Ѓорѓева	Теорија на воспитание	УГД - Штип	2010
	2.	Димитров Љ	Теорија на воспитанието	Аскони , Софија	2010
	3.	Витанов Љ	Продуктивни стратегии на обучение	Веда Слове на, Софија	2014
	22.2.	Дополнителна литература			
	Ред . број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	http://chiron.valdosta.edu/whuitt/col/regsus/self.html			
2.	http://pcrest.com/phil.htm				
3.	www.euroeducation.net				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитна работа			
2.	Код	4FO102421			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 шести сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Емилија Петрова Ѓорѓева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - запознавање на студентите со оптималните услови кои се во функција на целосниот развој на личноста,				

	- запознавање со посебностите на воспитниот процес ситуационо условени од дадената воспитна ситуација, возраста и искуството на воспитаниците, - оспособување за практично реализирање на општо педагошките барања во непосредната воспитна практика, - оспособување за користење на различните воспитни методи, воспитните техники и технологии, воспитни средства, - развивање на организациски способности, развивање на способности за иницијативност, амбициозност, вреднување на постојаното лично унапредување и стручно оспособување; - познавање и разбирање на социјалните системи; чувство и отвореност за луѓе и социјални ситуации; - оспособување за интердисциплинарно поврзување на содржините; - соработка со родители; разбирање на релациите меѓу воспитно-образовните институции, педагошко водење на класот/групата;		
11.	Содржина на предметната програма: • Определување на поимот воспитна работа; • Определување на целите и задачи на методиката на воспитна работа; • Односот со другите педагошки дисциплини и другите сродни науки; • Воспитни фактори; • Актуелни видови на воспитна работа (правно воспитание и воспитание за демократија, еколошко воспитание, воспитание за хумани односи меѓу половите, воспитание на дисциплина и дисциплинираност); • Воспитната работа во различни видови дејности: (наставна , воннаставна, вонучилишна); • Педагошка комуникација како основа за формирање на правилни меѓучовечки односи воспитувач-воспитаник; • Планирање на воспитната работа; • Прогнозирање и организирање на воспитната работа; • Вреднување на воспитната работа; • Принципи, методи и средства на воспитната работа; • Општото и посебното во воспитната работа со различни возрасни групи на воспитници. Реституција (вообичаена примена на дисциплината, заблуди во воспитната работа, разлики меѓу дисциплината и казната, определување на поимот Педагогијата како наука; Основни педагошки поими; Помошни педагошки поими; Воспитанието како систем; Принципи на воспитниот систем; организација на воспитниот систем; Воспитанието како процес; Принципи на воспитниот процес; Методи во воспитниот процес; Воспитаникот и воспитувачот како субјекти во воспитниот процес; Комуникацијата меѓу субјектите во воспитниот процес; Педагошко водење на одделението; Теоретските основи на примената на ИКТ во воспитниот процес; Работа во мултикултурна средина, Воспитанието како процес и неговите белези; Воспитанието како систем и неговите белези; Фундаменталните белези на воспитанието како општествена појава; Педагошките идеи во светлото на нивниот развој.		
12.	Методи на учење: Усмено, Power Point презентација		
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 30 часа

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70+10 бодови			
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број				
		1	Небригич Д	Методика васпитна рада	Педагошки факултет Битола	2006
		2.	Legrand L	Moralna izobrazba danas	Educa, Zagreb	2010
		3.	Група автори	Методика на воспитна работа Педагогија Теорија на оспособување	Кирил и Методиј Скопје Д - Штип	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	John West Burnhow	Managing quality in schools	Pearson Educations	2008
		2	Philosophical faculty	Education between tradition and modernity	Institute for pedagogy	2013
		3	12 nd Scientific Resolving Symposium toll, L., Fing, D .	Pedagogy and the knowledge society	Educa, Ucitelski fakultet, Sveucilista Zagreb	2008

ПРИЛОГ БР.3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава 3			
2.	Код	4FO110421			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен			
6.	Академска година / семестар	2021/2022 шести семес.	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Вон. Проф. Деспина Сивевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Да се оспособат за самостојно планирање, подготовка, организација и реализација на активностите во детската градинка - Да се запознаат со начините на корелација и интеграција на содржините од Програмата. - Студентот критички да го следи изведувањето на активностите во градинката и надвор од неа. - Стекнување знаења и вештини за планирање на работата во групите согласно Стандардите за рано учење и развој и Програмата за рано учење и развој - Запознавање на студентот со различни методи, стратегии за изведба на активностите - Стекнување на вештини за самостојно реализирање на воспитно-образовна активност - Стекнување вештини за снаоѓање, престојување, движење во природа и нивно имплементирање во воспитно – образовната пракса; - Стекнување знаења за организирање и реализирање на активности на отворено, во природа.				
11.	Содржина на предметната програма: Планирање, организација и реализација на активности во различни возрастни групи во градинката согласно Стандардите за рано учење и развој и Програмата за рано учење и развој. Планирање, организација и реализација на активности кои интегрираат содржини од различни предметни подрачја како дел од активностите на отворено и во природа. Евалуација и самоевалуација на работата во градинката и на сопствените воспитно-образовни активности. Учество во соработката со родителите. Следење и менторирано учество во иновациите и проектите кои се остваруваат во градинката.				
12.	Методи на учење практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			

14.	Распределба на расположивото време		0+0+0+30+30 = 60 часа (0+0+2)			
15.	Форми на активности	15.1.	Проектни задачи		/	
		15.2.	Самостојни задачи		30 часа	
		15.3.	Домашно учење - задачи		30 часа	
16.	Начин на оценување					
	16.1.	описно			Реализирал/не реализирал	
17.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од Факултетот) и од екстерен ментор (од предучилишната установа)			
18.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
19.	Метод на следење на квалитетот на практиката		Евалвација од страна на менторот			
20.	Литература					
	21.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гр.автори	Програма за рано учење и развој	Скопје:МТСП	2014
		2		Педагошка евиденција и документација на менторските градинки		
		3	МТСП	Закон за заштита на децата	Скопје:МТСП	
			Гр.автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години	Скопје:МТСП	2009
				Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите	Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10	
				Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип	Универзитетски гласник Број 42, септември 2019	
	21.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гр.автори	Прирачник за воспитувачи (Примена на стандардите за рано учење и развој)	Скопје:МТСП	2014
		2.				

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии
---------------------	---

1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на развој на почетни математички поими 2			
2.	Код	4FO110521			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 Седми сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Методика на развој на почетни математички поими 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Оспособување на студентот за конкретизација на дидактичко методичките барања за организација и реализација на активности насочени кон формирање и развој на почетни математички поими - Оспособување на студентот за практична изведба и реализација на активностите за развој на почетните математички поими				
11.	Содржина на предметната програма: 16. Принципи на в.о.р по математика 17. Форми на в.о.р по математика 18. Нагледни средства 19. Стандарди 20. Поим за множество 21. Броење, претходница за формирање на поим за број 22. Поим за број/различни пристапи 23. Половина и четвртина 24. Развој на поими за просторна ориентација 25. Развој на поим за геометриски облици 26. Развој на поим за мерки и мерење 27. Монети и банкноти 28. Улогата на воспитувачот во развојот формирањето на почетни математички поими 29. Некои математички игри 30. Интеграциско корелациски концепти Методичката пракса од овој наставен предмет ќе се изведува во предавални на факултет, како и вежбалните – предучилишните установи и основните училишта, во конкретни одделенија под водство на предметниот наставник, татор, ментор наставник од ДУ,ОУ				
12.	Методи на учење: предавање, презентации, дискусија, самостојно учење демонстрации,семинари				
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15x3	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 15x2	30 часа	

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
			16.3.	Домашно учење	75 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејич, М.	Методика развијања почетних математичких појмова	Учитељски факултет, Београд	2015
		2.		Стандарди за рано учење и развој		
		3.	Јованова-Митковска С.	Методика на развој на почетни математички поими	УГД, Штип	2018
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дејич, М.	Елементарни математички појмови	Учитељски факултет, Београд	2009

ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ					
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на запознавање на околината 2					
2.	Код	4FO110621					
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување					
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки					
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв					
6.	Академска година / семестар	2021/ 2022	7.	Број на ЕКТС кредити	8		

		Седми семестар			
8.	Наставник	Вон. проф. Д-р Деспина Сивевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се оспособат за самостојна подготовка и реализација на активности од методиката на запознавање на природата и општеството на возраст од 2-6 години; критички да ги анализира, планира и вреднува своите активности и активностите на колегите; да осмисли, креира и применува соодветни дидактички средства и да ги користи во насочените активности со цел квалитетно, ефикасно и успешно усвојување на програмските содржини од запознавање на природната и општествената околина.				
11.	Содржина на предметната програма: - Планирање и видови планирање на воспитно-образовната работа по природа и општество - Средства и материјали за работа во воспитно-образовната работа по природа и општество - Објекти за изведување на воспитно-образовната работа по природа и општество - Извори на запознавање на природната и општествената средина - Игри и игровни активности по природа и општество со децата од предучилишна возраст Примери дидактички игри за реализација на активности за природната и општествената средина - Користењето на надворешната околина - Екскурзии и прошетки како форма на воспитно-образовната работа по природа и општество - Следење на постигнувањата на децата од предучилишна возраст - Центри (катчиња) за изведување на активности со децата од предучилишна возраст - Еколошко воспитување - Здравствено воспитување - Сообраќајно воспитување *Методичката пракса која е составен дел од овој наставен предмет ќе се изведува во детските градинки, во различни возрастни групи под водство на одговорен воспитувач, татор, ментор од детската градинка.				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа		
14.	Распределба на расположивото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 3 часа = 45 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа	
		16.3.	Домашно учење	75 часа	

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		- Реализирани методички часови (најмалку 5-пет) - положен испит од предметот Методика на запознавање на околината 1			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Сивевска, Д.	Методика на воспитно-образовната работа по запознавање на околината - скрипта	УГД, Факултет за образовни науки	2020
		2.	Колонцовски, Б	Методика на воспитно - образовна работа по природа и општество	Битола: Универзитет „Св. Климент Охридски“	2010
		3.	Колонцовски,Б.	Детето истражувач во природата	Битола: Универзитет „Св. Климент Охридски“	2002
		4.	Гр.автори	Програма за рано учење и развој	Скопје:МТСП	2014
			Гр.автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години	Скопје:МТСП	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Примена на стандардите за рано учење и развој (добри практики за поттикнување на раното учење кај малите деца)	Скопје:Министерство за труд и социјална политика	
		2.	Колонцовски,Б.	Ученикот во наставата по природа	Битола: Универзитет „Св. Климент Охридски“	2002

		3.	Дончовска, Д,	Методика на запознавање на природата и општествената средина	Скопје: Универзитет „Кирил и Методиј“	1988
--	--	----	---------------	--	---------------------------------------	------

ПРИЛОГ БР.3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет	Инклузивно образование			
2.	Код	4FO103221			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/2022 Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. Д-р Соња Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање на прв циклус на студии			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни знаења и разбирање на поимниот апарат на инклузивното образование. Разбирање на значењето на инклузивното образование за градење на инклузивно општество. Формирање на позитивни ставови кон инклузивниот модел на образование. Стекнување на основни знаења за карактеристиките на децата со посебни образовни потреби. Развивање на способности за нивно препознавање. Стекнување на основни знаења за креирање на педагошкиот пристап кон децата со ПОП. Стекнување на основни знаења, разбирање и развивање на вештини за изработка на ИОП за децата со ПОП. Сензибилизација за нужноста од работа во тимови. Развивање на вештини за управување со инклузивна училница.				
11	Содржина на предметната програма: 1. Инклузија, инклузија во образованието - поим и суштина 2. Развој на идејата за инклузивно образование (од исклученост до инклузија) 3. Теориски основи на инклузивното образование 4/5/6. Деца со посебни образовни потреби, карактеристики и препораки за педагошка работа со нив (деца со оштетен вид, деца со оштетен слух , деца со пречки во говорот, деца со пречки во телесниот развој, деца со пречки во менталниот развој, деца со аутизам, деца со комбинирана попреченост, деца со потешкотии во учењето, деца со општи потешкотии во учењето , деца со специфични потешкотии во учењето, деца со потешкотии во учењето предизвикани од социјална, економска и културна депривација, надарени деца) 7/8. Инклузивни училишта и детски градинки (Индекс за инклузија, Тимови за инклузија, Индивидуален образовен план) 9. Наставникот, воспитувачот и стручните соработници во инклузивното образование				

	10. Придобивки од инклузивното образование 11. Бариери на инклузивното образование 12. Родителите на децата со посебни потреби и инклузивното образование			
12	Методи на учење: Предавање, метод на демонстрација, метод на симулација, дискусија, метод на работа со текст, метод на пишување. Работа во групи, индивидуални работи, техники на кооперативно учење, самостојно учење, е- учење.			
13	Вкупен расположлив фонд на време	6ЕКТС X 30 = 180		
14	Распределба на расположливото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15	Форми на наставни активности	15.1	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часа
		16.2	Самостојни задачи	30 часа
		16.3	Домашно учење	60 часа
17	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	40 поени тековно + 30 поени завршен испит	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 поени	
	17.3	Активност и учество	20 поени	
18	Критериум за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Континуирано: рефлексција и вреднување од студентите. Етапно: самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација		
22	Литература			

.	22. 1	Задолжителна литература				
		Ре д.б р.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Соња Петровска Јадранка Рунчева	Основи на инклузивно образование - скрипта	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип https://e-lib.ugd.edu.mk	2019
		2.	Јадранка Рунчева	Основи на инклузивно образование - практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип https://e-lib.ugd.edu.mk	2019
	22. 2	Дополнителна литература				
		Ре д.б р.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Nenad Suzic (избрани поглавја)	Uvod u inkluziju	Banja Luka: XBS.	2008
		2.	Mile Ilic (избрани поглавја)	Inkluzivna nastava	Filozofski fakultet - Istочно Sarajevo	2009
		3.	E.d. Keith Topping&Sheelagh Maloney (избрани поглавја)	Inclusive Education	Routledge Falmer, Taylor & Francis	2004
		2.	Petrovska, Sonja	Conference Proceeding, Through cooperative learning and humanization of the education to multiculturalism	Macedonia n Civic Education Centre et all.	2015

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Акционите истражувања во воспитно-образовната работа				
2.	Код	4FO110721				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година / семестар	2021/22 седми сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска				

9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување за примена на нови образовни можности и стратегии за личниот професионален развој Запознавање со специфичните карактеристики на акционите истражувања Развој на сензибилитет за разбирање на основните начела за реализација на овој вид на истражувања Препознавање на улогата на практичарот (воспитувач, соработник во развојот на плановите и нивната имплементација во непосредната воспитно-образовна практика); Оспособување за критичка проценка на сопствената практика и примена на овој вид истражувања во истата;			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Терминолошки разлики -истражувања, проучувања, испитувања, создавање... 2. Видови проучувања,истражувања 3. Зошто се важни акционите истражувања? Поимно одредување на акционо истражување 4. Теоретска заснованост на акционите истражувања 5. Историски развој на акционите истражувања 6. Планирање, цел, функција на акционите истражувања, 7. Структура и организација на акционите истражувања 8. Методолошки специфики на акционите истражувања, вежбање на одделните етапи од изработениот личен план од спиралата на акционото истражување) 9. Модели, видови на акциони истражувања 10. Методи, техники и инструменти во акционите истражувања (видеорефлексивна методологија, документација, бележење, фотографии, набљудување, самоевалвација..., конструкција, метриски карактеристики) 11. Учесници во акционите истражувања во воспитно-образовната работа 12. Улогата на истражувачот (воспитувачот, соработникот) во акционото истражување 13. Структурни елементи на извештајот од акционото истражување 14. Вредносни и етички димензии на истражувањата во воспитно-образовната работа 15. Примери на акциони истражувања од воспитно-образовната практика			
12.	Методи на учење: Предавање, презентации, примена на интерактивни техники и методи на учење; користење на ИТ во реализација на активностите (предавања, вежби)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15x2	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа 15x1	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа

		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик, англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Maksimović, J.	Akciona istraživanja u pedagoškoj teoriji i praksi	Niš: Filozofski fakultet	2012
		2.	Bandur, V. i J. Maksimović	Nastanak i istorijski razvoj akcionih istraživanja	Pedagogija, 66(4), 579-588.	2011
		3.	Tkalac Verčić, A., Sinčić Čorić, D. i Paloški Vokić, N. (2010)	Priručnik za metodologiju istraživačkog rada. Kako osmisliti, provesti i opisati znanstveno istraživanje.	Zagreb: M.E.P	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Vujičić, L.	Razvoj praktične kompetencije učitelja – put ka istraživanju i unapređivanju vlastite prakse, U: Babić, N. (ur.), Kompetencije i kompetentnost učitelja	Učiteljski fakultet u Osijeku, Osijek (157.165. str.)	2007	

		2.	Maksimović, J	Etička načela i istraživačka odgovornost u akcijskim istraživanjima,	Zbornik radova: Kultura kao polje pedagoške akcije: odgoj, obrazovanje, kurikulum, sveska 2, str. 116-126, Uredile: Maja Ljubetić i Smiljana Zrilić, Hrvatsko pedagogijsko društvo, Zagreb.	2012
--	--	----	---------------	--	---	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Медиумско воспитание и медиумска култура			
2.	Код		4FO110821			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 седми сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		Проф. д-р Кирил Барбареев			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Дигиталната технологија и медиумите го менуваат начинот на денешното живеење, воспитување и образование. Дигиталните технологии го променија она што значи да бидеме писмени и да стекнуваме искуства во однос на писменоста. Технолошката, медиумската и информациската писменост се само дел од вештините кои се важни за модерното живеење. Сите овие предизвици бараат ново знаење и нови компетенции. Денешните деца трошат многу повеќе време со дигиталната технологија отколку времето кое го поминуваат во детската градинка, училиштето и со своите родители.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Технологија, медиуми и општествена средина 2. улогата на медиумите денес 3. мас-медиуми како учители 4. медиумска писменост 5. медиумска едукација 6. медиумска педагогија 7. медиумска култура					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часа	

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Николина Атанасова	Децата и медиумите, магистерски труд	Фон	2020
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.						

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на педагошките идеи			
2.	Код	4FO101221			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. Д-р Ирена Китанова			
9.	Предуслови за запишување на	Нема			

	предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање и критичко вреднување на педагошките идеи и учења во минатото и оспособување за научно-истражувачка работа и практична примена на прогресивните идеи и сфаќања од областа на историјата на педагогијата. Студентите да стекнат научни сознанија и да се развие за проучување и критичко вреднување на историскиот развој на воспитанието и образованието во Македонија			
11.	Содржина на предметната програма: -Историско-педагошката мисла во античкиот период (Сократ, Платон, Аристотел, М.Ф.Квинтилијан); Педагошката мисла во епаката на хуманизмот и ренесансата; -Почетоците на граѓанската педагогија (Ј.А.Коменски, Џон Лок); Педагошкиот натурализам на Ж.Ж.Русо; -Педагошките идеи на Хајнрих Песталоци, Јохан Фридрих Хербарт, Адолф Дистервег, Константин Димитриевич Ушински; Позитивизмот во педагогијата (Огис Конт); - Движењето на новата школа и нејзините правци; Воспитанието и образованието во Македонија; Македонија за време на преродбата на Националноослободителното движење; - Педагошките идеи на Димитар и Константин Миладинови; Педагошките идеи на Јордан Хаџи-Константинов Џинот; -Педагошките идеи на Јосиф Ковачев; Педагошките идеи на Славка и Горги Динкови; -Педагошките идеи на Крсте Петков Мисирков; Педагошките идеи на Григор Прличев; -Педагошките идеи на Рајко Жинзифов; -Воспитанието и образованието во Македонија меѓу двете светски војни; -Воспитно образовната дејност на Гоце Делчев.			
12.	Методи на учење: метод на усно излагање, метод на демонстрација, метод на разговор			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zlebnik,L	Leon Opsta istorija skolstva i pedagogskih ideja	Naucna knjiga, Beograd	1970
		2.	Киро Камберски	Образованието и педагошката мисла во Македонија	Скопје Аутопринт,	2010
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.		Mate Zaninovic	Opsta povest pedagogije	Zadar	1989	

ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет	Организација на предучилишна установа			
2.	Код	4FO103821			
3.	Студиска програма	Предучилишно образование			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	2021/ 2022 седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. Д-р Деспина Сивевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни теориски знаења од областа на организацијата на предучилишните установи и менаџментот. Запознавање со организациските и педагошките карактеристики на сите видови на форми на згрижување и воспитание и образование на деца од предучилишна возраст во Р Македонија. Развивање на вештини и способности за управување и водење на педагошките процеси во предучилишните установи. Разбирање на различните улоги на воспитувачот во предучилишната организација. Стекнување на знаења и развивање на вештини за планирање на				

	педагошката дејност во предучилишните установи.			
11.	Содржина на предметната програма: - Детската градинка како организациски систем. - Структура и функции на предучилишната организација (процес, институција и процесни резултати) - Менаџирање со предучилишните установи (поим, суштина функции - планирање, организирање, поттикнување и контролирање). - Финансирање на преучилишните установи - Педагошки надзор и надзор врз законитоста во работењето - Специфичности на менаџментот на предучилишните установи, теориски модели и нивна имплементација во практиката. - Општествена поставеност на предучилишното воспитание и образование во Р. Македонија. (цели, задачи, принципи и програмски карактеристики) - помеѓу автономноста и ограничувањата. - Специфичности во раководењето на воспитно-образовните институции на различни нивоа; - Позицијата и улогата на воспитувачот во детската градинка како лидер. - Воспитувачот како тимски работник во предучилишната установа - професионален развој. - Планирање на развојот на детската установа (визионирање, акционо планирање, самоевалуација), изработка на годишна програма и развоен план - Организациска култура; Карактеристики на културата и климата на предучилишната установа			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)

	оценка)	61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Камберски, К.	Предучилишното и основното воспитание и образование во Република Македонија	Скопје: Филозофски факултет	2000
		2.		Закон за заштита на децата	МТСП на Р Македонија	
		3.	Гоцевски, Т.	Образовен менаџмент	Битола: Киро Дандаро	2003
				Сеопфатната стратегија за образованието на Република Македонија за 2018-2025	Влада на РМ	
			Pejchinovska M.	Preschool and Primary Education in Republic of Macedonia - Structure, Authority and Financing	THE 1ST GLOBAL VIRTUAL CONFERENCE	A pril 2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Христова, Д.	Педагошкото водство во училиштата	Скопје: докторска дисертација	2002
		2.		Organisation of Pre-Primary Education (Preschool)- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/national-description_en	EURIDICE - National Educational Systems	2020
		3.	Donna Cooper and Kristina Costa	Increasing the Effectiveness and Efficiency of Existing Public Investments in Early Childhood Education	Center for American Progress	2012

ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ	
1.	Наслов на наставниот	Педагогија на слободно време	

	предмет				
2.	Код	4FO104421			
3.	Студиска програма	Предучилишно образование			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	2021/ 2022 Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. Д-р Деспина Сивевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат основни знаења за слободното време како општествен феномен и неговите карактеристики. Да усвојат темелни педагошки и методолошки знаења за слободното време. Да ја препознаат важноста на факторите кои се значајни за организирање на слободното време. Да умеат да ја препознаат важноста од квалитетно поминување на слободното време во современото општество. Да се мотивираат успешно да го организираат своето слободно време. Да се стекнат со знаења и вештини за педагошко организирање на слободното време на децата и на младите. Да стекнат знаење и вештини да планираат и реализираат кратки истражувања за слободното време и активностите со кои може правилно и културно да биде исполнето.				
11.	Содржина на предметната програма: • Општествено-историски аспекти на слободното време; • Поим за слободно време; • Педагогијата на слободното време како педагошка дисциплина и нејзиниот однос со дрги науки и дисциплини; • Поим, предмет и задачи на педагогијата на слободното време; • Принципи на користење на слободното време; • Фактори на организирање на слободното време; • Активности на слободното време и нивна класификација; • Слободното време на младите; • Педагошката клима во училиштето и семејството и активностите на младите во слободното време; • Културен аспект на поминување на слободното време; • Слободното време во соврменото општество; • Педагошката вредност на слободното време				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите, самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	40+30 бодови			
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Деспина Сивевска	Педагогија на слободно време	УГД Штип	2014
		2.	Анета Баракоска	Педагогија на слободно време	Доминант, Скопје	2003
		3.	Гордана Будимир-Нинкович	Педагогија слободног времена (хрестоматија)	Педагошки факултет-Јагодина	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Juraj Plenkovic	Slobodno vrijeme mladezi	Rijeka	2000

		2.	Tomić, R., Hasanović, I.,	Mladi i slobodno vrijeme	OFF SET:Tuzla	2007
--	--	----	------------------------------	-----------------------------	---------------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Интегриран предучилишен курикулум			
2.	Код		4FO110921			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 осми сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		Проф. д-р Кирил Барбареев			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни и продлабочени познавања за курикулумот како сложена филозофија на целокупниот процес на воспитание и образование. Да стекнат знаења дека курикулумот е патоказот за секојдневната педагошка дејност.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Педагогија и методологија на курикулум 2. Од курикулум до образовен стандард 3. Дидактички пристап за изработка на курикулум 4. Македонски национален курикулум 5. Курикулум на современата школа 6. Евалуација во наставниот курикулум 7. Курикулумот и педагошкиот развој на воспитувачот 8. Конкретен дневен оперативен план 9. Интегриран концепт 10. Интегриран курикулум					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					

	17.1.	Тестови	40+30 бодови			
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лена Дамовска	Курикулум		2019
		2.	Влатко Превишиќ,	Курикулум - Теорије-Методологија-садржај-Структура,	Школска книга – Загреб,	2007
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.						

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методичка интерпретација на текст			
2.	Код	4FO106821			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Одделенска настава			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. Д-р Ирена Китанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со методичките постапки за интерпретација на лирски, епски, прозен и драмски текст. Со идејната и естетска страна на уметнички текстови од различни жанрови, да се оспособат за развој на усменото изразување, да се оспособат за правилнозборување и елоквенција, правилно презентирање на разни видови на уметнички тексови.				

11.	Содржина на предметната програма: Усвојување на општ модел за интерпретација на уметнички текст. Модели за интерпретација на лирска песна, сказна, народна песна, драмски текст и др. Текстови во корелација со ликовното, музичкото и др. Подрачја. Методска структура на час за интерпретација на уметнички текст. Читање. Гласно читање. Истражувачко читање. Модел на читање со разбирање. Флексибилно читање. Критичко читање. Доференцирано читање. Нивоа и степени на интерпретација на лирска песна. Теоретски основи за методска интерпретација на сказна. Интерпретација на басна. Прераскажување. Видови на прераскажување. Рецитирање на меморирани текстови.					
12.	Методи на учење: метод на усно излагање, метод на демонстрација, метод на разговор					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Б.Китанов, И. Китанова	Методика на наставата по македонски јазик во деветгодишно основно образование	УГД	2015

		2.	Б.Китанов, И. Китанова	Практикум од методика на натсавата по македонски јазик за деветгодишно основно образование	УГД	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	А. Прокопиев	Патувањата на сказната	Магор, Скопје	1997

ПРИЛОГ БР. 3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ				
1.	Наслов на наставниот предмет		Етика во образованието			
2.	Код		4FO105421			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/2022 Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		проф. д-р Стојанов Трајче			
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Студентите стекнуваат основни знаења од етичките учења и концепти низ историјата на етиката; - Се сензибилизираат за етичките проблеми на современото живеење; - Познавање и уважување на развојот на моралот кај личноста - од хетерономен кон автономен; - Градење на етички лик како иден наставник/воспитувач; - Познавање и примена на основните етички образовни стандарди, норми и кодекси; - Чувствителност/отвореност за луѓе и социјални околности, различности во култура, пол, етнос, вера, нација...; - Компетенции за интеркултурна интеграција, подготвеност за работа во мултикултурни средини; - Самостојност, (само)критичност, (само)проценување, (само)евалвација и залагање за квалитет; - Способност за комуникација, соработка/тимска работа; - Иницијативност/амбициозност, вреднување на постојаното лично унапредување и стручното оспособување, како дел од современата работна етика; - Градење на соодветен етики однос кон природата и био-диверзитетот - Интериоризација на етички вредности и умешност за нивна примена/пренесување на					

	нивните воспитаници.			
11.	Содржина на предметната програма: Систематски дел: 1. определба на етиката; 2. етика и морал; 3. основни етички категории; 4. гранки на етиката: теориска и практична етика; 5. деонтолошка и консеквенционалистичка етика; Историски дел: 6. неколку најзначајни етички учења низ историјата: Сократ, Платон, Аристотел, П. Абелар, Кант. Практична етика: 7. професионална етика: спецификите на професијата; посебни вредности и норми во посебните професии; 8. работна етика: трудот како вредност, работни должности; 9. политичка етика: заедница, полис, демос. 10. социјална етика: политичка заедница, човекови права, партиципативност и активен граѓанин, заеднички и семејни вредности, мултикултурализам и интеркултурализам, мултикултурно и интегрирано општество, интеркултурализмот како социјална вредност на денешницата, интеркултурна интеграција како една од клучните цели во нашиот образовен систем; 11. биоетика: еколошка етика и етика на здравјето; Педагошка етика/Етика во образованието; 12. норми во педагошката етика, етика во педагошките истражувања; моралниот лик на наставникот, етички кодекс во образованието, етичката релација: наставник-ученик; создавање на мултикултурни компетенции и мултикултурен наставник преку градење на интегрирано образование како една од најважните социјални етички доблести во Македонија.			
12.	Методи на учење: Предавања Презентации Семинари на теми од вон-наставни, актуелни содржини Анализа на текст/филм/театар/книжевни творби и сл. Дебата и дискусија Анализа на етички проблем/проблемско учење Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.) Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)			
13.	Вкупен расположив фонд на време		120 часови	
14.	Распределба на расположивото време		2+1+1	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	2 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	1 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	1
		16.2.	Самостојни задачи	

		16.3.	Домашно учење - задачи			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	40 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
51 x до 60 бода		6 (шест) (E)				
61 x до 70 бода		7 (седум) (D)				
од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)				
од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)				
од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)				
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Придружна евалуација на студентите и самоевалуација Познавање на содржината на предметот (преку двата писмени колоквиуми).Увид во оралните, реторички вештини, ниво на усвоен категоријален апарат и увид во комуникациските и способностите за аргументација, како и способност за елаборација на проблем и анализа (преку усниот дел од испитот – приказ на прочитано дело, преку дебатите и дискусиите, самостојните презентации и сл.) Увид во нивото на писмено изразување и литературни вештини (преку семинарските, есеите и домашните задачи). Активност и ниво на интерес (преку присуство, истражување на интернет извори, прибирање на библиографија и сл.).Способност за поставување на проблем, негова елаборација и аргументација (низ есеите, компарација на етичките учења и анализите на текст/филм/театар/книжевни дела и сл.)			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ф., Мухиќ, З., Жоглев	Мислење во акција (универзитетски учебник)	Универзитет „Св.Климент Охридски“ - Битола	2002
		2.	К., Темков	Етика	Епоха, Скопје	2000
		3.	Maxwell, Bruce	Professional Ethics Education: Studies in Compassionate Empathy	Springer publications	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Алистер Мекинтаер	<i>Кратка историја на етиката</i>	Аз-Буки, Скопје	2002
	2.	Имануел Кант	<i>Критика на практичниот ум</i>	Епоха, Скопје	1998
	3.	Џ. С. Мил	<i>Утилитаризам</i>	Дигитпрес, Скопје	2015

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка комуникација			
2.	Код	4FO102721			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2021/22 осми сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • способност за комуникација, соработка и тимска работа; • знаење, способности и вештини за примена на разни комуникациски облици и комуникациски техники; • способност и вештини за ефективно комуницирање; • способност за примена на стратегии за ефективна комуникација во паралелката односно воспитно-образовната група; • способност за анализа и евалуација на квалитетот на комуникацијата; • способност за примена на стратегии за подобрување на комуникацијата во паралелката односно воспитно-образовната група.				
11.	Содржина на предметната програма: Значење и актуелност на комуникацијата. Определување на поимот комуникација. Структура и тек на комуникацискиот процес. Видови на комуникација. Вербална и невербална. Демократска и авторитарна. Персонална и аперсонална. Интраперсонална, интерперсонална и масовна комуникација. Директивна и недирективна. Мултимедијална, компјутерска и визуелна комуникација. Суштина и карактеристики на педагошката комуникација. Функции и технологија на педагошката комуникација. Теориски основи на педагошката комуникација. Комуникацијата во наставата. Определување на комуникацијата во паралелката. Микро и макро комуникации. Анализа и евалуација на квалитетот на комуникацијата во паралелката. Фактори за успешна педагошка комуникација во наставата. Препреки во интерперсоналната комуникацијата во наставата. Комуникациска компетентност на наставникот. Развивање на комуникациска култура кај учениците. Стратегии за развивање на вештина за активно слушање и говорење. Услови за ефективна комуникација. Стратегии за развивање на ефективна комуникација во паралелката. Комуникација со посебни групи ученици. Воннаставна комуникација. Комуникација со други наставници, родители, директор и стручните				

	служби во училиштето. Интерактивна комуникација со локалната средина, релевантни државни институции и НВО.					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, предавање, дискусија, протокол за анализа на комуникацијата во воспитно-образовниот процес, проектна задача (индивидуална, групна и тимска), метод на работа со текст, изработка на индивидуална работа, метод на симулација.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	С . Мирасчиева	Комуникацијата меѓу наставникот и ученикот во основното училиште	Штип Педагошки факултет	2007
		2.	Neill,S.	Neverbalna komunikacija u razredu	Zagreb.Educa	1994
		3.	K.K Reardon,	Interpersonalna komunikacija	Zagreb:Alinea	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Z Tomić	Komunikologija	Beograd:Čigoja	2003
--	--	----	---------	----------------	----------------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Дидактички игри			
2.	Код		4FO108221			
3.	Студиска програма		Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки Предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		2021/22 осми сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник		Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Знаење и разбирање на играта; - знаење и способност за избор на соодветна игровна активност согласно целите во воспитно-образовниот процес - способност за организирање, раководење и управување со времето, личната подготовка и планирање на игровните активности - способност за примена на дидактичките игри во работата согласно поставените цели - знаења, способности и вештини за дидактичко обликување на воспитно-образовната работа со примена на разни игри					
11.	Содржина на предметната програма: Поим, суштина и значење на играта во развојот на личноста на детето. Развојот на детската игра, историски и современи сфаќања. Воспитно-образовна вредност на игрите. Играта како средство и метод. Концепција на играта (од процесен аспект и од аспект на крајните исходи, резултати). Играта и развојот (когнитивен, психофизички, социо-емоционален) на детето. Игрите во функција на развојот на јазикот, комуникацијата и писменоста кај детето. Класификација на игрите. Видови игри (подвижни, игри со реквизити, игри со пеење, бројалки, современи игри, јазични игри, драмски игри, куклен театар, творечки, дидактички). Современи пристапи во технологијата на играта. Игрите во семејството. Дидактичките игри и играчките. Дидактичките игри и средината за учење и развој. Дидактичките игри, играчките и родителите.					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, предавање, дискусија, проектна задача (индивидуална, групна и тимска), метод на работа со текст, изработка на индивидуална работа, метод на симулација.					
13.	Вкупен расположив фонд на време			4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време			30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		15 часа	

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
			16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	С.Мирасчиева, Е.Симоновска	Играв јас, сега играј ти	Скопје: Просветно дело	2017
		2.	Н.Трнавац и др.	Дидактичке игре	Београд: Завод за уџбенике и наставна средства	1991
		3.	Н.Шабани	Играта и слободните активности во предучилишното воспитание и образование	Куманово:Ген-Импекс	1997
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	G.Sanan i H.Fransis	Igracke i igre dece sveta	Beograd: Zavod za udzbenike i nastavna sredstva	1992

Прилог бр.3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ
1.	Наслов на	Општа Историја

	наставниот предмет				
2.	Код	4FO105521			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен			
6.	Академска година / семестар	2021/2022 Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р. Оливер Цацков			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Заверен семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се воведат во изучувањето на историјата, да се здобијат со основните сознанија за развојот и достигнуањата на историографијата, да ги совладаат основните поими на историјата како наука; за најзначајните личност и настани во историјата како и пројадците кој целосно го променија светот.Преку предметот студентите ќе стекнат основни сознанија за хронолошкиот развој на светската цивилизација ,личностите кој оставија белег на светската историја како и осознавање на најзначајните светски религии и култуно-уметнички текови.				
11.	Содржина на предметната програма: Што е историја ,Како се изучува историјата,Големите географски откритија,Кратка историја на религиите,Светот и европа до 1945 година, Светот и европа од 1945 до 2001 година,Личности кој го променија светот,Најзначајните пронајдоци низ историјата,Аудио-визуелни историски записи,Забавната страна на историјата,Кратка историја на Македонија.				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална и групна работа, семинарски работи и презентации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположливото време		30+15+15+15+45=120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставни активности	15.1	Предавања- теоретска настава.	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа	
		16.2	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3	Домашно учење - задачи	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		40 + 30 бодови	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериум за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51до 60		6 (шест) (E)	

		од61до70	7 (седум) (D)			
		од71до80	8 (осум) (C)			
		од81до90	9 (девет) (B)			
		од91до100	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Оливер Цацков	Историја на Европа 20 век-скрипта	УГД	2020
		2.	Виолета Ачковска,Даринка Петровска	Осознавање на историјата	УКИМ	2007
		3.	Едвард Кар	Што е историја	Култура	1990
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Оксфордска историја на 20 век	Труд	2000
		2.	Кристофер Партриџ	Религии во светот	Младинска книга	2016
		3.	Луис Готшхалк	Темели на модерниот свет	Напред	1978

Прилог бр.3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет	Национална историја			
2.	Код	4FO105621			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	2021/2022 Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Верица Јосимовска			

9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан семестар согласно Правилникот за прв циклус на студии		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да ги разберат историските процеси на територијата на Македонија од најстари времиња до денес. Да стекнат историска свест потребна за разбирање на современите историски процеси. Да ја разберат етногенезата, културно-историските специфики на етносот во Македонија низ вековите како и создавањето на национална држава Македонија.			
11.	Содржина на предметната програма: местоположба, граници, етногенеза, името Македонија, Македонското Кралство, Македонија како римска провинција; Македонија под византиска власт; македонските склавинии; Кирил и Методиј и нивните ученици; Самоиловото царство; Самостојни феудални владетели во XIV век во Македонија; Паѓање на Македонија под османлиска власт; Востанијата против османлиската власт; Преродбата во Македонија во XIX и XX век; Македонија во Балканските војни, Првата и Втората светска војна; Македонија во рамки на југословенската федерација; Конституирање на независна македонската држава. Културни обележја.			
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална работа, семинарски работи и презентации			
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10	
	17.3.	Активност и учество	10 + 10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од	

	полагање на завршен испит	двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Историја на македонскиот народ том 1-4	ИНИ, Скопје	2003
		2.	Група автори	Македонија милениумски културно-историски факти 1-4	Медија Принт, Универзитет Евро-балкан,Скопје	2103
		3.	Група автори	Историја на македонскиот народ	Скопје	2008
		4.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н. Проева	Историја на Аргеадите	Графотисок, Скопје	2004
		2.	Група автори	Зборник на трудови Македонскиот идентитет низ историјата	Скопје	2010
		3.	Драган Ташковски	За Македонската нација.	Скопје: Наша Книга.	1976

ПРИЛОГ БР.3		ПРЕДМЕТНА ПРОГРАМА ОД ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
1.	Наслов на наставниот предмет	Интердисциплинарен проект (ПЕДАГОШКИ СТАЖ)			
2.	Код	4FO110221			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитување			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен			
6.	Академска година / семестар	четврта/осми семес.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. Проф. Деспина Сивевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Студентите да се оспособат за аплицирање на теоретските сознанија од општообразовните, теориско методолошките, научно - стручните и стручно - апликативните предмети во практиката на детските градинки. Искуствено да го доживеат живот и работата во градинката и да се оспособат за самостојно извршување на професијата. Да стекнат самодоверба да подготвуваат содржини и поучуваат независно и без директна поддршка,. - Да имаат развиено способности и вештини за планирање, организирање и реализирање на работата во групата - Критички да ги анализираат сопствените активности и да извлекуваат заклучоци кои ќе им бидат корисни при понатамошната работа - Да го разбираат функционирањето на градинката како отворена мултифункционална институција; - Да ги препознаваат проблемите во сите сфери од животот и работата на градинката подготвени да понудат решенија за нивно надминување; - Да ја доживуваат градинката како место за учење и работа.			
11.	Содржина на предметната програма: Планирање, организација и реализација на активности во различни возрастни групи во градинката согласно Стандардите за рано учење и развој и Програмата за рано учење и развој под водство на ментор. Во текот на практичната работа студентите добиваат одредени конкретни работни задачи и истите ги извршуваат под менторство и постојана контрола од менторите на практичната настава и/или одговорните лица кои се и екстерни ментори од организациите и на тој начин стекнуваат практични знаења и вештини за што имаат теоретска основа. Во текот на реализацијата на практичната настава студентот е должен да води дневник за секојдневните активности, во кој добива потпис за реализираната дневна активност од интерниот ментор од единицата на универзитетот, како и од екстерниот ментор од организацијата каде студентот ја изведува практичната настава.			
12.	Методи на учење: практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса поврзана со изработениот интердисциплинарен проект. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+60+60 = 120 часа (0+0+4)		
15.	Форми на активности	15.1.	Проектни задачи	/
		15.2.	Самостојни задачи	60 часа
		15.3.	Домашно учење - задачи	60 часа
16.	Начин на оценување			
	16.1.	описно	Реализирал/не реализирал	
17.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за добивање потпис и за стекнување на 4 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од Факултетот) и од		

		екстерен ментор (од предучилишната установа)				
18.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
19.	Метод на следење на квалитетот на практиката	Евалвација од страна на менторот				
20.	Литература					
	21.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гр.автори	Програма за рано учење и развој	Скопје:МТСП	2014
		2.	Гр.автори	Прирачник за воспитувачи (Примена на стандардите за рано учење и развој)	Скопје:МТСП	2014
		3.	Гр.автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години	Скопје:МТСП	2009
	21.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		Педагошка евиденција и документација на менторските градинки		
		2.				